

PEDAGOĢIJAS UN SOCIĀLĀ DARBA FAKULTĀTE

Studiju virziena
IZGLĪTĪBA, PEDAGOĢIJA UN SPORTS

**Pirmā līmeņa augstākās izglītības studiju programmas
PIRMSSKOLAS SKOLOTĀJS**

LICENCĒŠANAS ZIŅOJUMS

Studiju virziens akreditēts līdz 2023. gada 31. decembrim

Studiju virziena vadītāja Dr. paed. Jana Grava

APSTIPRINĀTS

Liepājas Universitātes Senātā 25.11.2019.

Senāta lēmums Nr. 5

APSTIPRINĀTS

Liepājas Universitātes Studiju padomē 11.06.2019.

Protokola Nr. 11

APSTIPRINĀTS

PSDF fakultātes domē 17.04.2019.

Protokola Nr. 12

Liepāja 2019

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	3
1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība LiepU stratēģijai un studiju virzienam	3
1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	8
1.3. Studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē	11
1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas	13
II. Resursi un nodrošinājums	16
2.1. Studiju bāze	16
2.2. Informatīvais un metodiskais nodrošinājums	18
2.3. Finansiālā bāze	19
2.4. Materiāltehniskā bāze	21
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	21
3.1. Studiju programmas saturs	23
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms	27
3.3. Studējošo prakses nodrošinājums	28
3.4. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma	31
3.5. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē	32
IV. Mācībspēki	34
4.1. Mācībspēku atlases kritēriji	34
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām	36
4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana	36
V. Pielikumu saraksts	39

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība LiepU stratēģijai un studiju virzienam

Aktualitātes izglītības politikas jomā paredz nostiprināt augstskolu stratēģiskās specializācijas jomas, paaugstinot studiju kvalitāti un nodrošinot praksē un pētniecībā balstītas studijas. To īstenošanai ir nepieciešami skolotāji, kas spēj nodrošināt parigmatisku pieejas maiņu no informācijas nodošanas uz kompetenču apguvi (balstītu iniciatīvas Skola2030 nostādnes). Tādējādi ir nepieciešams veidot spēcīgas un kvalitatīvas skolotāju izglītības studiju programmas, novēršot to fragmentāciju un konsolidējot esošos resursus institucionālā un starpinstitutionālā kontekstā.

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas „Pirmsskolas skolotājs” izstrādes nepieciešamība ir pamatojama ar izglītības politikas plānošanas reglamentējošiem dokumentiem un uz to pamata jau īstenotajām un vēl plānotajām darbībām (Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. g.; Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. g.; Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. g.; Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības koncepcija 2013.-2020. g.; Zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.-2020.g.; Latvijas Viedās specializācijas stratēģija).

Studiju programmas izveides nepieciešamību apliecina pētījumi, kas liecina par pedagogu novecošanos – piemēram, Liepājā 9% pirmsskolas skolotāju ir vecāki par 60 gadiem, bet 27% ir vecumā no 50–59 gadiem. Kā liecina IZM statistikas dati 54% skolotāju ir vecāki par 55 gadiem, bet vecumā no 25–34 gadiem Latvijas izglītības iestādēs strādā tikai 13% pedagogu, kas nākotnē prognozē jauno skolotāju pieprasījumu.

LiepU absolventu aptaujas (2015.–2017. g.) liecina par pedagogu pieprasījumu Liepājas pilsētā un Kurzemes reģionā gan pašvaldību, gan privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs. Profesionālu pedagogu nepieciešamību apliecina arī fakts, ka vēl studiju laikā darba vietas savā specialitātē atrod lielākā daļa pēdējo kursu studentu.

Studiju programmas izveides un darbības pamatā ir atbilstība Latvijas Republikas likumdošanas aktiem – Izglītības likumam, Augstskolu likumam, Liepājas Universitātes Satversmei un LiepU attīstības stratēģijai 2016.-2020. gadam (LiepU stratēģija 2016.–2020. gadam ir apstiprināta LiepU Senāta sēdē 2016. gada 20. jūnija sēdē, protokols Nr.11., pieejama: https://www.liepu.lv/uploads/files/LiepU_strategija_2020_majas%20lapai.pdf), kas nosaka gan AII attīstību kopumā, gan prioritātes studiju virzienu un tajos iekļauto studiju programmu attīstībā. Studiju virziena IZGLĪTĪBA, PEDAGOĢIJA UN SPORTS attīstības tendences atklātas arī Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes (PSDF) pašnovērtējuma ziņojumos un pilnveides plānos. Studiju programmas izstrādē, attīstības un realizācijas plānošanā respektēti LiepU mērķi – daudzveidīgas pētniecības, studiju un inovatīvo darbību izmantošana, kas nodrošina starptautiski atzītu augstāko izglītību, attīstītu zinātni un pētījumus izglītības zinātnē un pakalpojumos (skatīt 1. tabulu).

1. tabula

Studiju programmas atbilstība LiepU stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem

LiepU stratēģijas aspekti	Studiju programmas atbilstība
Vismērķis Nodrošināt pētniecībā balstītas, reģionam nepieciešamas, Latvijas un starptautiskā mērogā konkurētspējīgas un kvalitatīvas augstākās profesionālās, akadēmiskās izglītības un mūžizglītības ieguves iespējas, veicinot zināšanās un profesionālajās kompetencēs	Piedāvā starpdisciplināru pieeju studiju programmas īstenošanā, tai skaitā.

balstītu tautsaimniecības attīstību un radošas, kultūrorientētas sabiedrības nostiprināšanos.	
Filozofijas aspekti: <ul style="list-style-type: none"> • Atvērtība un tolerance. • Zinātnisko pētījumu, teorētisko studiju un prakses integrācija, veicinot pētniecībā balstītas starptautiski atzītas studijas. • Augstākās izglītības iestādes darbības internacionalizācija. • Studējošo līdzdalība studiju programmu pilnveidē. • Mūsdienīgu informācijas tehnoloģiju ieviešana un izmantošana. 	<p>Studiju programmas saturs ietver atvērtību jaunajam, inovatīvajam, izprotot globālos un lokālos, sociālpolitiskos, ekonomiskos un izglītības procesus, paredzot profesionālo kompetenču pilnveidi radošai pašpriedzei un darbībai dažādās sociālās vidēs, izmantojot komunikāciju tehnoloģijas un resursus.</p> <p>Studiju programmas apguve sniedz padziļinātas zināšanas un kritisku izpratni par izglītības nacionālajām iezīmēm, sabiedrības sociokultūras aspektiem un attīstības tendencēm vienotajā Eiropa izglītības telpā.</p>
Misija Būt par Liepājas un Kurzemes izglītības, zinātnes, inovāciju un kultūras attīstības veicinātāju, kas nodrošina konkurētspējīgas, reģiona attīstībai nepieciešamas, valstiski un starptautiski nozīmīgas studijas, īsteno ar studijām saistītu, valstiski un starptautiski atzītu pētniecību un sekmē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību.	Studiju process, studiju programmas saturs un sagaidāmie rezultāti ir orientēti uz profesionalitāti, kompetenču apguvi un ilgtspēju, kā arī prasmi piedalīties pētnieciskajās aktivitātēs. Studiju programmas saturs orientē studentus uz izpratni par savu ieguldījumu dzīves kvalitātes uzturēšanā un konkurētspējas nodrošināšanā savas un nākamo paaudžu ilgtspējīgā attīstībā.
Vērtības Cilvēks. Sadarbība. Izaugsme. Latvija.	

Pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programma „Pirmsskolas skolotājs” ir izveidota saskaņā ar:

- Ministru kabineta noteikumiem Nr. 27 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumiem”;
- MK noteikumiem Nr. 141 par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu.
- Izglītības un zinātnes ministrijas informatīvo ziņojumu “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā”;
- LiepU studiju virziena “Izglītība, pedagogija un sports” koncepciju;
- Liepājas Universitātes Pedagogu izglītības attīstības plānu 2018.–2023. gadam;
- nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē;
- Latvijas izglītības projekta “Skola 2030” izvirzītajām prasībām skolotājiem, kas saistītas ar pirmsskolas vecuma bērniem nepieciešamo zināšanu, prasmju un attieksmju apguvi pirmsskolā.
- Profesijas standartu (2320 01 Profesionālās izglītības SKOLOTĀJS, 2330 01 Vispārējās vidējās izglītības SKOLOTĀJS, 2341 01 Vispārējās pamatizglītības SKOLOTĀJS, 2352 02 Speciālās izglītības SKOLOTĀJS, 2342 01 Pirmsskolas izglītības SKOLOTĀJS) (Profesijas standarts ir saskaņošanas procesā).

Studiju programmas mērķis pilnībā saskaņots ar LiepU misiju: Būt par Liepājas un Kurzemes izglītības, zinātnes, inovāciju un kultūras attīstības veicinātāju, kas nodrošina konkurētspējīgas, reģiona attīstībai nepieciešamas, valstiski un starptautiski nozīmīgas studijas, īsteno ar studijām saistītu, valstiski un starptautiski atzītu pētniecību un sekmē sabiedrības ilgtspējīgu attīstību.

Studiju programmas mērķis

Nodrošināt izglītības zinātņu teorijā un praksē balstītas studijas profesionālās kvalifikācijas ieguvei, izglītojot kompetentus, uz profesionālo pilnveidi un mūžizglītību orientētus pirmsskolas skolotājus.

Studiju programmas uzdevumi

1. Īstenot starpdisciplināru pieeju topošo pirmsskolas skolotāju profesionālās darbības attīstībai, realizējot pirmsskolas pedagoģijas, psiholoģijas un metodiku apguves teorijas un prakses vienotību.
2. Sekmēt studentu spēju kritiski izvērtēt sabiedrības vajadzību un pirmsskolas izglītības satura mīļsakarības un atbilstoši realizēt savu pedagoģisko darbību.
3. Attīstīt studentu profesionālās kompetences pirmsskolas pedagoģiskā procesa plānošanā un īstenošanā.
4. Rosināt studentu zinātniski pētniecisko darbību, virzītu uz inovāciju izstrādi pirmsskolas vecuma bērnu attīstības pilnveidei
5. Atbalstīt studentu vērtību apzināšanos, radošo un sociālo attīstību, veicinot profesionālo pašrealizāciju mūžizglītības kontekstā.

Sasniedzamie studiju rezultāti

Studiju programmas rezultāti formulēti atbilstīgi Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras¹ (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras² (LKI) 5. līmenim un profesijas standartam "Skolotājs" (2018)³.

Zināšanas:

- izprot pirmsskolas izglītības būtiskākos jēdzienus un pirmsskolas skolotāja profesionālās darbības pamatnostādnes;
- pamato mācību paņēmienu, metožu un tehnoloģiju izvēli, atbilstoši bērnu individuālajai attīstībai un sasniedzamajiem mācību rezultātiem;
- izprot bērncentrēta mācību procesa plānošanas un īstenošanas principus pirmsskolā;
- pārzina skolotāja pedagoģiskās darbības pašanalīzes, pašvērtēšanas un pašrefleksijas paņēmienus.

Prasmes:

- argumentēti izvērtē un, sadarbībā ar kolēģiem, analizē problēmjautājumus pirmsskolas izglītībā, rada inovatīvus risinājumus un pilnveido savu profesionālo darbību;
- integrējot pedagoģijas un psiholoģijas teorētiskās pamatnostādnes, organizē bērncentrētu pedagoģisko procesu, ievērojot bērnu individuālās attīstības potenciālu un sasniedzamos mācību rezultātus;
- pielāgo mācību saturu, paņēmienus, līdzekļus un resursus bērnu individuālajām vajadzībām un spējām, izvirzītajam mācīšanās mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem;
- kritiski izvērtē savu pedagoģisko darbību, izstrādājot plānu profesionālai pilnveidei mūžizglītības kontekstā.

¹ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu apraksti. http://www.nki-latvija.lv/content/files/EKI-limenu-apraksti_1.pdf

² Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetenču apraksti. <http://www.nki-latvija.lv/content/files/LKI%20limenu%20aprakstu%20tabula%202017.pdf>

³ Profesijas standarts "Skolotājs". SASKAŅOTS: Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2018. gada 23. maija sēdē, protokols Nr. 4. <https://visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-048.pdf>

Kompetence:

- sadarbībā ar kolēģiem veido iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un sociāli emocionāli drošu vidi, nodrošinot bērncentrētas pieejas pielietojumu pirmsskolas izglītības praksē un apliecinot integrētas zināšanas un izpratni par bērnu personības attīstību;
- izprot savas profesijas vietu plašākā sociālā kontekstā un, ievērojot profesionālo ētiku piedalās, pirmsskolas izglītības jomas attīstībā;
- stratēģiski īsteno savu profesionālās darbības pilnveidi bērnu vispusīgai attīstībai un iesaistās izglītības iestādes attīstības plānošanā.

Pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programmā „Pirmsskolas skolotājs” uzņemšanas nosacījumi ir atbilstoši šīs studiju programmas mērķiem, uzdevumiem un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī uzņemšanas noteikumiem Liepājas Universitātē.⁴ Studējošo uzņemšana notiek saskaņā ar iepriekš apstiprinātu procedūru un kritērijiem, kas ir publiskoti LiepU mājaslapā.

Uzņemšanas kritēriji izstrādāti, lai atklātu reflektantu vīziju par skolotāja misiju un profesionālo darbību, spēju diskutēt par aktualitātēm izglītībā un sabiedrības norisēs.

Studiju programmas mērķauditorija ir vispārizglītojošo un vidējo profesionālo izglītības iestāžu absolventi, kas ieguvuši vidējo izglītību.

Uzņemšanas nosacījumi: vidējā izglītība

Konkursa kritēriji personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību sākot no 2004. gada:

- CE latviešu valodā, matemātikā, svešvalodā vai STIP svešvalodā;
- **iestājpārbaudījums:** mutisks un rakstveida;
- vidējās izglītības dokumenta gada vidējā atzīme obligātajos mācību priekšmetos ir ne zemāka par 7 ballēm (ja vidējā atzīme atestātā ir zemāka par 7 ballēm, ir iespēja kārtot pārbaudījumu - pārrunas. Zemākais vidējās atzīmes sliekšnis - 6 balles).

Konkursa kritēriji personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam, kā arī personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību ārvalstīs vai personām ar īpašām vajadzībām:

- gala atzīme latviešu valodā un literatūrā, gala atzīme matemātikā, gala atzīme svešvalodā/vai STIP svešvalodā;
- iestājpārbaudījums: mutisks un rakstveida;
- vidējās izglītības dokumenta gada vidējā atzīme obligātajos mācību priekšmetos ir ne zemāka par 7 ballēm (ja vidējā atzīme atestātā ir zemāka par 7 ballēm, ir iespēja kārtot pārbaudījumu - pārrunas. Zemākais vidējās atzīmes sliekšnis - 6 balles).

Uzņemšanai studiju programmā nepieciešamā vidējās izglītības dokumenta gada vidējā atzīme obligātajos mācību priekšmetos tiek aprēķināta no šādiem vidējās izglītības mācību priekšmetiem:

- izglītības programmās ar latviešu mācībvalodu: latviešu valoda, latviešu literatūra, angļu valoda, krievu valoda, vācu valoda, franču valoda, matemātika (algebra, ģeometrija), informātika, sports, dabaszinības, fizika, ķīmija, bioloģija, Latvijas un pasaules vēsture, mūzika un vizuālā māksla, ja tādi ir norādīti vidējās izglītības dokumentā;

- mazākumtautību izglītības programmās: latviešu valoda un literatūra, mazākumtautību valoda, mazākumtautību literatūra, mazākumtautību valoda un literatūra, angļu valoda, vācu valoda, franču valoda, krievu valoda, matemātika (algebra, ģeometrija), informātika, sports, dabaszinības, fizika, ķīmija, bioloģija, Latvijas un pasaules vēsture, mūzika un vizuālā māksla, ja tādi ir norādīti vidējās izglītības dokumentā.

- ja vidējās izglītības dokumenta gada atzīme ir noteikta pēc 5 ballu skalas, tā tiek pielīdzināta vidējās izglītības dokumenta gada atzīmei pēc 10 ballu skalas. Mācību priekšmetā iegūtā gada atzīme 5 (teicami) tiek pielīdzināta gada atzīmei 9 (teicami), atzīme 4 (labi) - atzīmei 7 (labi), atzīme 3 (viduvēji) - atzīmei 5 (viduvēji).

Kopējais vērtējums veidojas no:

⁴ <https://www.liepu.lv/lv/1211/uznemsana-2019-2020>

- **vidējās atzīmes** obligātajos mācību priekšmetos, ko apliecina vidējās izglītības dokuments - 25%;
- **vērtējumiem centralizētajos eksāmenos** latviešu valodā, matemātikā, svešvalodā (vai STIP svešvalodā) - 25% (Personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam (neieskaitot), kā arī personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību ārvalstīs vai personām ar īpašām vajadzībām: a) gala atzīme latviešu valodā un literatūrā, b) gala atzīme matemātikā, c) gala atzīme svešvalodā/ vai STIP svešvalodā);
- **iestājpārbaudījuma:** mutisks un rakstveida - 50%.

Mutiskais pārbaudījums pārrunu formā ir paredzēts *reflektantiem, kuriem vidējā atzīme ir zemāka par 7 ballēm. Pārbaudījums nokārtots, ja saņemti vismaz 7 punkti.*

Kritēriji reflektanta pieredzes un komunikācijas prasmju novērtēšanai (maksimālais punktu skaits – 10):

1) profesijas izvēles pamatojums: profesionālās karjeras mērķu izvirzīšana un pamatojums,

4 punkti	3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir izvirzīti un argumentēti profesionālās karjeras mērķi	Ir izvirzīti profesionālās karjeras mērķi un daļēji argumentēti	Vispārīgs profesionālās karjeras mērķu raksturojums un pamatojums	Nav konkretizēti profesionālās karjeras mērķi un sniegts argumentēts pamatojums

2) sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums,

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Ir skaidri argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Ir daļēji argumentēts sadarbības un līderības pieredzes izvērtējums	Nav prasmes argumentēt savu pieredzi sadarbības un līderības jomās

3) komunikācijas un saskarsmes prasmes.

3 punkti	2 punkti	1 punkts
Prot iekļauties sarunā, laba literārā valoda, loģiskas un strukturētas atbildes	Iekļaujas sarunā, ir atsevišķas valodas stila kļūdas un daļēji strukturētas atbildes	Grūtības iekļauties sarunā un daudz valodas stila kļūdu

Rakstiskais iestājpārbaudījums - izglītības gadījumu analīze, ir paredzēts *visiem reflektantiem.*

Reflektanti **rakstiski** (200-300 vārdu), kā arī **mutiski** pauž un pamato savu viedokli par izglītības gadījumu.

Izvērtēšanas kritēriji apliecina reflektanta spējas diskutēt par aktualitātēm izglītībā, sabiedrības norisēs un kritiskās domāšanas novērtējumu (maksimālais punktu skaits – 15):

- spēja orientēties un reflektēt par aktualitātēm profesionālās darbības jomā un ar to saistītajām norisēm sabiedrībā;
- profesionālā motivācija;
- latviešu valodas lietojuma kompetence (teksta izklāsta loģika, valodas stils un pareizrakstība);
- saskarsmes prasmes un runas kvalitāte.

Iestājpārbaudījuma rakstiskās komponentes vērtējumus ir summatīvs: reflektants var iegūt no 0 – 9 punktiem.

Punkti/ Kritēriji	Aktualitātes profesionālās darbības jomā	Teksta izklāsta loģika un valodas stils	Pareizrakstība
----------------------	--	---	----------------

3	Izpratne par profesionālās darbības jomu, skaidra personīgā attieksme, argumentēti spriedumi	Teksta izklāsts loģisks un strukturēts, darbs uzrakstīts stilistiski pareizā valodā (lietots zinātniskais/lietišķo rakstu valodas stils)	Darbā nav ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu
2	Izpratne par profesionālās darbības jomu, daļēji pausta personīgā attieksme, daļēji argumentēti spriedumi	Teksta izklāsts loģisks un strukturēts, ir atsevišķas valodas stila kļūdas (1-4)	Darbā ir dažas (1-4) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu
1	Izpratne par profesionālās darbības jomu, bet satura izklāstā lietotas vispārīgas frāzes. Pausta pretrunīga personīgā attieksme, nav argumentācijas	Teksta izklāsts daļēji strukturēts, ir daudz valodas stila kļūdas (5 un vairāk)	Darbā ir daudz (5 un vairāk) ortogrāfijas un/vai interpunkcijas kļūdu

Iestājpārbaudījuma mutiskās komponentes vērtējums ir summatīvs: reflektants var iegūt no 0 - 6 punktiem.

Punkti/ Kritēriji	Profesionālā motivācija	Saskarsmes prasmes un runas kvalitāte
3	Prasme pārliecinoši uzstāties un pamatot savu viedokli un profesionālo motivāciju	Prasme iekļauties sarunā un laba literārā valoda
2	Prasme uzstāties un daļēji pamatot savu viedokli un profesionālo motivāciju	Prasme iekļauties sarunā un novērojamas valodas stila kļūdas
1	Nepārliecinoša uzstāšanās un sava viedokļa un profesionālās motivācijas pamatojums	Grūtības iekļauties sarunā un daudz valodas stila kļūdu

Priekšrocības – iespējams iegūt papildus 2 punktus.

- 1 punkts – rekomendācijas un/vai apliecinājumi (ja ir) par iepriekšējo pieredzi pedagoģiskajā darbā (piemēram, darbs bērnu un jauniešu nometnēs, svētdienas skolā; aukles darbs u.c.) un brīvprātīgo darbu (piemēram, dalība jauniešu NVO, interešu izglītībā, dažādu nometņu, kursu, semināru organizēšanā un/vai īstenošanā u.c.).
- 1 punkts – dalība Latvijas valsts vai reģiona skolēnu zinātniskajās konferencēs un/vai olimpiādēs.

LiepU uzņemšanas prasības un kritērijus augstākā līmeņa studiju programmās 2020./2021. akadēmiskajā gadā (noteikts ar LiepU rīkojumu LiepU Senāta 2018. gada 29. oktobra sēdē, protokols Nr. 4) skatīt: <https://www.liepu.lv/lv/37/uznemsanas-noteikumi>.

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

Pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programma “Pirmsskolas skolotājs” izstrādāta, sadarbojoties ESF projekta Nr. 8.3.1.1/16/I/002 “Kompetenču pieeja mācību saturā” ekspertiem no 4 vadošajām augstskolām Latvijā – LiepU, Latvijas Universitātes, Daugavpils Universitātes un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas, nozaru profesionālo organizāciju pārstāvjiem, darba devējiem un nodibinājuma “Iespējamā misija” ekspertiem. Studiju programma paredz kvalificētu, aktuālajām prasībām izglītībā un darba tirgum atbilstošu pirmsskolas skolotāju izglītošanu salīdzinoši īsā studiju periodā, kas ir būtisks ieguldījums Latvijas tautsaimniecības attīstībā.

Studiju programmas izveide balstīta, ņemot vērā kompetenču pieeju mācību saturā un izvirzītās prasības skolotāju profesionālajai kompetencei un nodibinājuma “Iespējamā misija”

pieredzei, sagatavojot skolotājus praksē balstītās mācībās. Praksē balstītās mācības ir izvirzītas kā viena no prioritātēm Latvijas izglītības sistēmā, jo arvien vairāk darba tirgū tiek īpaši pieprasītas teorētiskajās zināšanās balstītas profesionālās prasmes. Turklāt strauja tehnoloģiju attīstība, kā arī ar to saistītās pārmaiņas darba tirgū, prasa darbspējīgajā vecumā esošo cilvēku pārkvalifikāciju un kvalifikācijas pilnveidi. Studiju programma sekmēs jauno speciālistu pārkvalifikāciju, ņemot vērā konkrētā perioda darba tirgus vajadzības un pirmsskolas skolotāju trūkumu izglītības iestādēs.

Studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” izstrādes procesā tika veikta fokusgrupas diskusija Liepājas Universitātes bakalaura studiju programmas “Skolotājs” apakšvirzienu “Pamatizglītības skolotājs”, “Vēstures un sociālo zinību skolotājs”, “Mūzikas skolotājs” pilna un nepilna laika 3. un 4. kursa 42 studentiem (12.12.2018), maģistra studiju programmas “Vispārējās izglītības skolotājs” 1. un 2. kursa 43 maģistrantiem (18.01.2019), kā arī pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” 1. un 2. kursa studentiem (09.01.2019; 17.01.2019). Diskusijas rezultātu analīze apliecina studentu pozitīvu attieksmi pret izstrādātās studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” koncepciju, akcentējot tās aktualitāti, lietderību un atbilstību Latvijas darba tirgus prasībām. Pozitīvi tiek novērtēta studiju ilguma (2 gadi pilna laika un 2,5 gadi nepilna laika studijas) saistība ar iespēju ātrāk iesaistīties darba tirgū. Novērtējot studiju programmas unikalitāti, tiek pausts viedoklis, ka teorijas un prakses integrācija pilnveido studējošo kompetences attīstību darbam pirmsskolas izglītības vidē. Tiek pausts viedoklis par darba pieredzes nepieciešamību, uzsākot studijas pirmā līmeņa studiju programmā “Pirmsskolas skolotājs”.

Maģistra studiju programmas “Vispārējās izglītības skolotājs” studentu atzinīgais vērtējums saistīts ar iespējām, studējot šajā programmā, vienlaikus strādāt izvēlētajā profesijā (izvēlētajā mācību jomā). Turklāt kvalifikācija iegūstama īsā studiju laikā. Tas pirmsskolas izglītības iestādē mazinātu pirmsskolas izglītības skolotāju aizvietošanas problēmas, ja skolotāji apvieno studijas un darbu. 2018. gada 13. decembrī LiepU PSDF 18 mācībspēki tika iepazīstināti ar pirmā līmeņa studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” koncepciju un saturu. Tika komentēta un pozitīvi novērtēta studiju programmas pamatkonceptija, akcentējot tās unikalitāti – studējošo iespēju iegūt kvalifikāciju 2 gada laikā, kas varētu pozitīvi ietekmēt tautsaimniecības attīstību Latvijā. Tika diskutēts par vispārizglītojošo kursu apjoma pietiekamību topošajiem pirmsskolas izglītības skolotājiem, rekomendējot prakses uzdevumu saturu sasaistīt arī ar vispārizglītojošo kursu saturu. Sanāksmē tika izteikti ieteikumi teorētisko kursu saturā iekļaut praktiskus uzdevumus. Diskusijā ierosināts studiju programmas saturā noteikti integrēt iekļaujošās izglītības un logopēdijas pamatu saturu, pamatojot to gan ar MK noteikumiem par jaunas studiju programmas izstrādi, gan arī ar bērnu ar speciālām vajadzībām izglītošanas tendencēm un bērnu runas attīstības problemātikas aktualitāti Latvijā.

2018. gada 7. februārī *Nordplus Horizontal* projekta “Reducing Teacher Drop-Out Raye – ReTeD” NPHZ-2017/10067 ietvaros tika organizēts pieredzes apmaiņas seminārs Liepājas Raiņa 6. vidusskolā. Seminārā piedalījās jaunie pirmsskolas izglītības skolotāji, skolotāji – mentori un skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu vadības pārstāvji no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Kopumā seminārā piedalījās 27 dalībnieki. Semināra ietvaros tika diskutēts par jauno skolotāju iesaisti darba vidē un mentordarbības problemātiku Baltijas valstīs, kā arī dalībnieki tika iepazīstināti ar pirmā līmeņa studiju programmu „Pirmsskolas skolotājs”. Projekta dalībnieki diskutē par uzņemšanas prasībām un izsaka nepieciešamību uzņemšanas nosacījumu pretendentiem – vidējā atzīme 7 balles. Projekta “Reducing Teacher Drop-Out Raye – ReTeD” NPHZ-2017/10067 ietvaros tika organizēta konference Rīgā (13.05.-15.05.2019.), kurā projekta dalībnieki tika iepazīstināti ar programmas „Pirmsskolas skolotājs” koncepciju. Diskusijā piedalījās 23 dalībnieki (skolotāji un augstskolu mācībspēki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas). Tika formulēts viedoklis par nepieciešamību programmā iekļaut inovatīvas pieejas un didaktiskos principus izglītībā, akcentējot to praktisko pielietojumu.

12.03.2019. LiepU studiju programmas “Skolotājs/ Pirmsskolas izglītības skolotājs” un “Pirmsskolas skolotājs” pedagoģisko prakšu organizācijas seminārā tika pieaicināti

12 pirmsskolas izglītības skolotāji – prakšu konsultanti, 7 pirmsskolas izglītības iestāžu metodiķi un vadītāji, kā arī LiepU mācībspēki. Seminārā tika diskutēts par studentu pedagoģisko prakšu saturu, kā arī organizācijas pilnveidi un prezentēta pirmā līmeņa studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” koncepcija. Darba devēji puda viedokli par nepieciešamību programmas saturā akcentēt teorijas un prakses vienotību, kā arī diskutēja par nepieciešamību pilnveidot uzņemšanas prasības.

Studiju programmas saturs tika apspriests un analizēts arī LiepU PSDF mācībspēku sapulcē 03.04.2019.

Sadarbības partneri, t.i., gan darba devēji, gan profesionālās organizācijas, gan mācībspēki no dažādām augstskolām un fakultātēm – sniedza ieteikumus par studiju programmas saturu pilnveidi, diskutēja un rosināja iekļaut integrēto mācību jomu metodiku un starpdisciplināritātes principus, apsprieda un piedāvāja satura un prakses organizēšanas dažādus risinājumus, piemēram, studiju kursu ietvaros paredzēt studentiem praktiskus uzdevumus pirmsskolas izglītības vidē. Tika izskatītas sadarbības iespējas, piemēram, kursu docēšanu, kvalitātes nodrošināšanas procedūras u. c. studiju programmas izstrādē aktuālus jautājumus.

Lai īstenotu pirmā līmeņa studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” izstrādi, aprobāciju un akreditēšanu, projektā iesaistītie eksperti no 27. - 29.03.2019. piedalījās studiju vizītē uz Tallinas Universitāti (Igaunija). Tās ietvaros tika apzināta ārzemju kolēģu labās prakses pieredze skolotāju izglītības studiju programmu veidošanas, organizācijas, īstenošanas un izvērtēšanas kontekstā. Studiju vizītes ietvaros ekspertiem bija iespēja gūt ieskatu par darbu pirmsskolas iestādē, iepazīt Tallinas Universitāti un tikties ar profesori Katrin Poom-Valickis no Izglītības zinātņu fakultātes, lai diskutētu par skolotāju izglītības aktualitātēm Igaunijā. Komunikācijas ietvaros tika atklātas kopīgās tendences Latvijas un Igaunijas skolotāju izglītības sistēmās, kā arī tika gūtas vērtīgas atziņas, ko būtu vēlams ieviest jaunveidojamo skolotāju programmu saturā un organizācijā.

Studiju vizītes rezultātu analīze apliecina, ka jaunveidojamās studiju programmas struktūras un satura veidošanas pamatprincipos atklājās kopīgas iezīmes. Arī Igaunijas izglītības sistēmā tiek akcentēta virzība uz izmaiņām mācīšanās pieejā, nepieciešamība pēc skolotāju un skolu līderu kompetences pilnveides, digitālo prasmju apguves, kā arī izglītības atbilstības reālām vajadzībām darba tirgū. Būtisks nosacījums ir aplūkot skolotāju izglītību kā nepārtrauktu un sistēmisku procesu ar piemērotām tālākizglītības iespējām. Kā viens no svarīgākajiem aspektiem ir uzskatāma atlases kritēriju izstrāde uzņemšanai studiju programmā un vienoti gala pārbaudījumi skolotāja kvalifikācijas ieguvei. Spēja orientēties un diskutēt par aktualitātēm izglītībā un sabiedrības norisēs, līderības izpratne un pieredze, sadarbības, IT un komunikācijas prasmju pielietojuma personīgā pieredze, kā arī savas darbības refleksijas prasmes tiek minētas kā galvenie atslēgas vārdi uzņemšanas kritērijiem un reflektantu motivācijas izvērtēšanai.

Igaunijā gūta pieredze liecina veiksmīgu komandas darbu starp 3–5 docētājiem integrētu studiju kursu izstrādē un īstenošanā. Mācību priekšmetu didaktikas moduļi tiek veidoti sadarbībā ar citām fakultātēm, kā rezultātā tiek integrēti gan pedagoģiskie aspekti, gan priekšmeta saturs, lai jaunais skolotājs iegūtu holistisku redzējumu.

Galvenās atšķirības identificējamās Skolotāja profesijas standarta prasībās. Lai Igaunijā strādātu par skolotāju skolā, ir jābūt iegūtai maģistra līmeņa izglītībai. Savukārt pirmsskolas skolotājiem obligāta ir bakalaura līmeņa izglītība.

Studiju vizīte ir apliecinājusi jauno studiju programmu aktualitāti un atbilstību mūsdienīga izglītības procesa prasībām.

Studiju programmas īstenošana sadarbībā ar darba devējiem ir kvalitātes nodrošināšanas sastāvdaļa, jo darba devēji studentiem jau studiju laikā piedāvā skolotāja aizvietošanas iespējas, kā arī darba vietas. Līdz ar to arī darba devēji ir ieinteresēti veidot sadarbību, lai piesaistītu jaunus pirmsskolas skolotājus. Studiju programmas koncepcija ir orientēta uz darba vidē balstītām studijām, studiju procesā piedāvājot ne tikai prakses, bet arī praktiskas nodarbības studiju kursu ietvaros. Uz šādas pieejas nepieciešamību norādīja visi potenciālie darba devēji,

uzsverot, ka tas ļauj jaunajiem speciālistiem jau studiju laikā iepazīt darba specifiku un vērst savu uzmanību uz nozares aktualitātēm.

Darba devēji un nozaru profesionālās organizācijas arī turpmāk tiks iesaistītas studiju programmas pilnveidē, ņemot vērā darba tirgus un nozares attīstības tendences.

Pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programma “Pirmsskolas skolotājs” orientēta uz pirmsskolas skolotājam nepieciešamo profesionālās kompetences apguvi darbam pirmsskolas izglītības iestādēs vai citās ar pirmsskolas izglītību saistītās valsts vai privātās struktūrās, kā arī uz atbalstu studentu pašrealizācijai un profesionālās identitātes attīstībai mūžizglītības kontekstā. Programmas saturs saistīts ar LiepU kā vadošā partnera izstrādātās profesionālās bakalaura studiju programmas “Sākumizglītības skolotājs” saturu, nodrošinot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas absolventiem iespējas iegūt bakalaura grādu izglītībā (skatīt 6.tabulu 26.lpp.).

Latvijā izstrādātā pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programmā “Pirmsskolas skolotājs” paredz iespēju pretendentiem apgūt pirmsskolas skolotājam nepieciešamās pedagoģiskās kompetences salīdzinoši īsā studiju periodā. Tādējādi kvalificētiem speciālistiem ir iespēja ātrāk iesaistīties darba tirgū, radot priekšrocības Latvijas pirmsskolas skolotāju izglītības sistēmai Eiropas izglītības telpā.

Pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programma “Pirmsskolas skolotājs” ir unikāla Baltijas valstīs, jo Lietuvā un Igaunijā pirmsskolas skolotāja kvalifikācija iegūstama tikai bakalaura studijās. Salīdzinājumam tika izmantota Eiropas Komisijas platforma *Eurydice*⁵.

1.3. Studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē

Studiju programmas atbilstības nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē analīze

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma „Pirmsskolas skolotājs” ir izstrādāta, izvērtējot Latvijas situāciju un vajadzības pirmsskolas skolotāju izglītībā. Programmas izstrādē ņemta vērā arī Eiropas un pasaules valstu pieredze.

Eiropas Komisijas ziņojumā “Teaching Careers in Europe: Access, Progression and Support” (2018)⁶ norādīts, ka galvenais veids, kā apgūt skolotāja profesiju, ir bakalaura un/ vai maģistra studijas. Eiropas Savienības izglītības sistēmā tiek piedāvāti arī alternatīvi veidi, kā iegūt pirmsskolas skolotāja kvalifikāciju. Tās raksturo mazāks kredītpunktu apjoms, profesionāli orientētas vai ar nodarbinātību saistītas programmas, ļaujot iegūt pirmsskolas skolotāja kvalifikāciju īsā studiju laikā. Šajās programmās tiek ietverti pedagoģijas, psiholoģijas, pirmsskolas didaktikas kursi un prakse. Tomēr vairumā Eiropas valstu, ņemot vērā lielo skolotāju pieprasījumu, alternatīvi skolotāja kvalifikācijas iegūšanas ceļi nav pieejami.

Arī Eiropas vienotas augstākās izglītības telpas jeb Boloņas procesa veidošanās kontekstā, īpaši pēdējos gados, tiek uzsvērtā skolotāju izglītības kvalitātes nozīme augstākās izglītības sistēmās, atzīstot skolotāju lomu, izglītojot Eiropas nākamās paaudzes.⁷ ņemot vērā šo atbildību, vairākās valstīs tiek paaugstinātas prasības uzņemšanai skolotāja studiju programmās, pievēršot uzmanību gan akadēmiskajiem sasniegumiem, gan motivācijai un skolotāja profesijā nepieciešamo pamatprasmju attīstības līmenim un pieredzei pedagoģiskās darbības jomā.

⁵ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content>

⁶ European Commission/EACEA/Eurydice, 2018. Teaching Careers in Europe: Access, Progression and Support. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2018. http://viaa.gov.lv/library/files/original/220EN_teaching_careers_N_cert.pdf

⁷ European Higher Education Area and Bologna process. <http://www.ehea.info/>

Sešās valstīs (Spānijā, Francijā, Itālijā, Luksemburgā, Albānijā un Turcijā) topošajiem skolotājiem pilnas kvalifikācijas ieguvei ir jānokārto konkursa eksāmens. Eksāmens var tikt organizēts kā rakstisks pārbaudes darbs, intervija, darbu mapes vērtēšana, pedagoģiskā darba novērošana vai integrējot minētās metodes. Konkursa eksāmenā parasti tiek vērtētas zināšanas izglītības jomā un profesionālā kompetence, un tam var būt vairāki posmi.

Saskaņā ar informāciju Eiropas Komisijas platformā *Eurydice* un Eiropas Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai 2017. gadā „Skolu attīstība un izcila mācīšana – lielisks pamats dzīvei”⁸, Latvijā realizētā pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programmā “Pirmsskolas skolotājs” atbilst nozares attīstības tendencēm Eiropas Savienības un pasaules valstīs, jo studiju programma piedāvā sadarbību veicinošu mācīšanās vidi, starpdisciplināritāti izglītībā, daudzveidīgas studiju metodes un atvērtus izglītības resursus. Programma orientēta uz pirmsskolas skolotāja karjeras iespēju piedāvājumu, veicinot skolotāju pozitīvu attieksmi pret karjeras izaugsmes iespējām.

Izglītības piedāvājuma izpēte Latvijā un ārvalstīs

Veicot skolotāju izglītošanas sistēmas izpēti Eiropas Savienības ietvaros, var secināt, ka Eiropas Savienības valstu augstskolās vai koledžās reti tiek piedāvātas 120 ECTS (80 KP) programmas, kuru absolventi var iegūt pirmsskolas skolotāja kvalifikāciju. Eiropas Komisijas platformas *Eurydice*⁹ sniegtā informācija liecina par to, ka pirmsskolas skolotāja kvalifikācija Eiropas Savienības valstīs iegūstama bakalaurea un/vai maģistra studijās.

Studiju ilguma ziņā salīdzināmi piemēri ir atrodamī Maltas Universitātes, Limburgas Katoļu Universitātes koledžas u. c. augstskolu piedāvājumā. Studiju ilgums paredzēts četros līdz piecos semestros; attiecīgi tam tiek pakārtots ECTS skaits, paredzot 1 studiju gadā 60–65 ECTS (40–43 KP).

Salīdzinājums apliecina Latvijas unikālo iespēju īsā laika periodā iegūt pirmsskolas skolotāja profesiju.

Salīdzinājums ar citu augstskolu studiju programmām

Latvijā pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības studiju programma “Pirmsskolas skolotājs” tiek īstenota LiepU un LU.

Salīdzinot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmu “Pirmsskolas skolotājs” ar līdzīgām studiju programmām Eiropas valstīs, tika izmantoti trīs kritēriji: studiju programmas kopējais ECTS skaits, studiju ilgums un pirmsskolas skolotāju kvalifikācijas iegūšanas iespēja. Salīdzināšanai tika izmantota informācija no Eiropas Komisijas platforma *Eurydice*¹⁰ un augstskolu mājaslapas, kas informē par programmām, kuras paredz pirmsskolas skolotāja kvalifikācijas iegūvi.

Eiropas Savienības valstu augstskolās vai koledžās reti tiek piedāvātas 120 ECTS (80 KP) programmas, kuru absolventi var saņemt diplomu par pirmsskolas skolotāja kvalifikāciju (skatīt 1. pielikumu).

Limburgas Katoļu Universitātes koledža (*UCLL Leuven Limburg*) Beļģijā piedāvā jēgpilnu un ilgtspējīgu ieguldījumu savā nākotnē, izmantojot izglītību, pētniecību, internacionalizāciju, reģionālo stiprināšanu, dialogu ar sabiedrību. Augstskolas vīzija akcentē uz praksi orientētu pētījumu integrāciju izglītībā, kas vērsti uz ilgtspējīgām inovācijām un sociāli nozīmīgiem rezultātiem Eiropas Savienības reģionam un pasaulei.

⁸ Eiropas Komisija (30.05.2017). „Skolu attīstība un izcila mācīšana – lielisks pamats dzīvei” <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/LV/COM-2017-248-F1-LV-MAIN-PART-1.PDF>

⁹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content>

¹⁰ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/>

Maltas Universitātes (*University of Malta*) politika ir atbilstoša Boloņas procesam un Eiropas augstākās izglītības telpas nosacījumiem. Augstskolai ir ļoti sena vēsture augstākajā izglītībā. Studiju procesā tiek piedāvāta akadēmiskajos pētījumos balstīta, dinamiska augstākās izglītības vide.

LiepU pirmā līmeņa augstākās izglītības programmas „Pirmsskolas skolotājs” salīdzinājums ar Limburgas Katoļu Universitātes koledžu un Maltas Universitāti veikts, balstoties uz šo augstskolu veiksmīgo pieredzi līdzīgu programmu realizācijā un kopsakarībām ar Liepājas Universitātes definētās stratēģijas aspektiem. Tas apliecina šādus rādītājus: 1) visās salīdzinātajās studiju programmās ir līdzīgs studiju ilgums: 4 semestri–5 semestri, attiecīgi tam pakārtotot ECTS skaitu, paredzot 1 studiju gadā 60–65 ECTS; 2) visu programmu absolventiem ir tiesības strādāt par pirmsskolas skolotājiem, Maltas Universitātes studiju programmas akcentētas tiesības strādāt par agrās bērnības skolotājiem; 3) visās studiju programmās iekļauti studiju kursi, kas ietver pirmsskolas pedagoģijas, audzināšanas un metodiku saturu, akcentēta studentu profesionālo prasmju apguve metodikās, mācīšanās vides izpētē, kā arī radošā pašizpaušme mūzikā, vizuālā mākslā u. c.

Gan Latvijā, gan ārvalstīs piedāvātajās programmās nozīmīga studiju procesa sastāvdaļa ir prakse, kas nodrošina teorētisko zināšanu integrāciju pirmsskolas izglītības vidē. LiepU un Limburgas Katoļu Universitātes koledžā prakse paredzēta 24–33 ECTS (16-22 KP) apjomā, savukārt Maltas Universitātē praksei paredzētais apjoms – 8 ECTS (5,3 KP).

Beidzot studijas, paredzēts kvalifikācijas darba vai pētniecības projektu izstrāde, kas apliecina kvalifikācijas ieguvu.

Salīdzinošai analīzei izmantotajās ārzemju studiju programmās ir akcentēti: 1) studiju kursi, kas nodrošina agrās bērnības specifikas apguvi, savukārt LiepU piedāvātajā programmā šīs tēmas ir iekļautas studijuursos „Bērnības pedagoģija”, „Audzināšanas teorijas”; 2) ētikas, filozofijas un garīgās izglītības studijas, savukārt LiepU piedāvātajā programmā lielāks akcents likts uz bērna psiholoģiskās attīstības studijām un mācību jomu satura, kā arī mācīšanās pieeju apguvi.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvas

Studiju programmas atbilstība tautsaimniecības un darba tirgus vajadzībām

Veiksmīga personības pašīstenošana profesionālajā jomā ir iespējama, pārorientējoties no zināšanu pārneses uz inovāciju kopradīšanu. Tā ir nozīmīga arī līdzsvara radīšanā starp izglītību, zinātni, sabiedrību, ekonomiku, politiku un tautsaimniecību gan vietējā, gan globālā mērogā.

Sadarbojoties ar STEM programmām un izmantojot to nodrošinājumu, kā arī e-vidi (Moodle), tiek radīti pedagoģiskie nosacījumi profesionāli izglītota, radoša, kompetenta skolotāja sagatavošanai, kurš spēj risināt aktuālus izglītības jautājumus, izmantojot tehnoloģijas sasniegumus, un ir spējīgs konkurēt darba tirgū.

Izglītības politikas plānošanas dokumentu un pētījumu analīze apliecina, ka vairumā Eiropas valstu izglītības pārvaldes iestādēm ir risināmas dažādas ar skolotāja profesiju saistītas problēmas, piem., skolotāju novecošana un skolotāja darba pamešanu, kā arī kā arī skolotāja profesijas prestiža mazināšanās.

Šeit piebilstams, ka daudzās valstīs pašlaik nav pietiekami skolotāju¹¹ personālie resursi, kā arī tā ir profesija, kurai, nepieciešama personāla atjaunotne, jo lielā daļā Eiropas valstu tiek konstatēta skolotāju novecošanās¹².

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development) TALIS (Teaching and Learning International Survey) 2013.

¹¹ The World needs almost 69 million new teachers to reach the 2030 Education goals (2016). <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246124>

¹² EUROSTAT (2017). Teachers in the EU. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20171004-1?inheritRedirect=true>

gada pētījuma dati rāda, ka Latvijā vidējais skolotāju vecums ir 47 gadi. Pēdējo gadu laikā nav notikusi strauja skolotāju paaudžu maiņa, tāpēc tā ir gaidāma tuvākajā laikā.

Atsaucoties uz iepriekš aprakstīto skolotāju trūkumu, arī Liepājas Izglītības pārvaldes veiktā pētījuma rezultāti liecina par pedagogu novecošanos (skatīt 1.1.).

Tādējādi viena no Latvijas izglītības sistēmas problēmām ir lielais pirmspensijas vecuma pedagogu īpatsvara skaits izglītības iestādēs, ko apliecina arī Ekonomikas ministrijas izstrādātais Latvijas Ekonomikas attīstības pārskats, norādot, ka turpmākie darba tirgus izaicinājumi būs saistīti ar darbaspēka novecošanos un atbilstošas kvalifikācijas darbinieku trūkumu visas tautsaimniecības nozarēs. Minētais pārskats norāda, ka lielākais aizņemto darbavietu īpatsvars ir izglītībā – analizējot ekonomiskos rādītājus, nodarbinātības turpmākās prognozes izglītības nozarē liecina par pieprasījuma samazināšanos. Savukārt Latvijas Universitāšu asociācijas 2012. gadā veiktajā pētījumā par Universitāšu ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā tiek prognozēts darbaspēka pieaugums izglītībā līdz 2040. gadam.

Turpinās reforma izglītībā, kas skar mācīšanās pieejas maiņu. Kompetenču pieejas mācību saturā ieviešana aktualizējusi uzmanību skolotājiem nepieciešamajām kompetencēm. Skolotāju profesionālās darbības pamatā ir zināšanas par savu mācību priekšmetu, taču skolotāju kompetenci raksturo ne tikai zināšanas, bet arī prasmes vadīt mācību procesu, un liela loma ir iegūtajām zināšanām praktiskajā darbībā jeb prakses laikā. Šīs nostādnes pamato studiju programmas nepieciešamību, jo potenciālie studenti ir savas jomas speciālisti ar nepieciešamajām zināšanām un studiju laikā praksē apgūs pedagogam nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai spētu īstenot mācību procesu, kurā skolēnu mācīšanās rezultāts būtu kompetence.

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas „Pirmsskolas skolotājs” attīstība ir saistīta ar modernu izglītības vidi un darba vidē balstītām studijām. Studiju programmas attīstības un ilgtspējas perspektīvas ir 1) profesionāla starpnozaru sadarbība ar citām LiepU studiju programmām un fakultātēm (studiju programmas izstrādē un īstenošanā ir iesaistītas Pedagoģijas un sociālā darba fakultāte, Vadības un sociālo zinātņu fakultāte), kā arī kvalitātes kontroles un vadības sistēmas pilnveide, 2) studiju satura sistemātiska pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām un, ņemot vērā jaunākos zinātnes sasniegumus, it īpaši inovāciju ieviešana studiju procesā, 3) jauno docētāju atlase un sagatavošana akadēmiskajam darbam (doktorantu, post-doktorantu iesaiste docēšanā), 4) vieslektoru piesaistes aktivizēšana, profesoru un asociēto profesoru sastāva nostiprināšana, 5) studiju kursu īstenošanas metožu un organizācijas formu daudzveidības paplašināšana, izstrādājot un ieviešot katru gadu jaunus materiālus un e-materiālus studentu mācīšanās atbalstam, kā arī aktualizējot un modernizējot jau esošos metodiskos materiālus MOODL'e vidē, 6) inovatīvu pieeju ieviešana izglītības iestādēs, 7) studiju programmas popularizēšana un īstenošana, sadarbojoties IZM, nodibinājumam „Iespējamā misija”, pašvaldībām un izglītības iestādēm, 8) attīstīt sadarbību ar ārzemju universitātēm, kuras īsteno līdzīgas studiju programmas, lai nepārtraukti īstenotu studiju programmu un tās īstenošanā iesaistīto mācībspēku, skolotāju, mentoru, studentu profesionālās kompetences pilnveidi.

Par studiju programmas satura koncepta atbilstību liecina arī nozares pārstāvju atsauksmes, kurās argumentēta studiju programmas nepieciešamība, kā arī starptautiskās sadarbības līgumi (skatīt 10.A pielikumu).

Programmas absolventu iespējamā darba tirgus izpēte

Atsaucoties uz kopīgajām tendencēm Latvijas attīstības plānošanas dokumentos un Eiropā skolotāju sagatavošanā¹³ un izvērtējot LiepU studiju virzienā realizētās studiju programmas, pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības studiju programma tiek pilnveidota atbilstoši attīstības tendencēm zinātnē un praksē, tādējādi paplašinot absolventu nodarbinātību un konkurētspēju darba tirgū, kā arī nodrošinot reģionālās intereses.

¹³ Eiropas Kopienų komisijas paziņojums „Par skolotāju kvalitātes uzlabošanu”, Briselē, 3.8.2007.

Programmas absolventiem ir iespēja strādāt pirmsskolas izglītības iestādēs. Jau pašlaik darba tirgū ir liels pieprasījums pēc pirmsskolas skolotājiem. 2018./2019. mācību gadu uzsākot, visvairāk vakanču bija matemātikas, ķīmijas, fizikas, informātikas, angļu valodas, sākumskolas un pirmsskolas skolotājiem. Tā kā gan pirmsskolas, gan arī sākumizglītības pakāpē ir augsts pieprasījums pēc skolotājiem, likumsakarīgi tiek nodrošināts augsts nodarbinātības līmenis.

Pamatojoties uz 1.2.punktā aprakstītajiem datiem, uzskatāms, ka darba devēji augstu vērtē absolventu studiju laikā iegūtās zināšanas un prasmes.

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju bāze

Liepājas Universitātē pirmā līmeņa studiju programma “Pirmsskolas skolotājs” tiek īstenota PSDF sadarbībā ar Izglītības zinātņu institūtu (IZI) un citām LiepU institūcijām.

IZI pārziņā darbojās: Alternatīvās izglītības centrs, Socioloģisko pētījumu centrs, Institūta darbību pārvalda zinātnieku Pilnsapulce, Zinātniskā padome, kurā tiek ievēlēti IZI un PSDF pārstāvji.

PSDF mācībspēku zinātnisko darbību koordinē studiju virzienu vadītāji. Studiju programmas īstenošanai ir pieejami PSDF “Radošuma un izglītības inovāciju centrs”, “Logopēdijas centrs” ar “Runas un balss izpētes laboratoriju”, “Mūzikas terapijas centrs”.

Studiju programmas izstrādē un tās turpmākajā realizācijā iesaistīto docētāju kvalifikācija tiek saskaņota ar projekta SAM 8.2.1. prasībām un docētāji ir iesaistīti arī projekta SAM 8.2.2. kvalifikācijas pilnveides darbībās (angļu valodas pilnveide, līderības prasmju attīstība).

Studiju bāzes stiprināšanai LiepU paredz pētniecības un uzņēmējdarbības sadarbību ar Tehnoloģiju pārnese centru un prototipēšanas centru, kā arī sadarbību ar Kurzemes Biznesa inkubatoru un Liepājas Universitātes Zinātnes un inovāciju parku zinātniski pētnieciskās darbības īstenošanai.

Studiju programmas īstenošanai vadošā loma ir LiepU PSDF, sadarbībā ar Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes, Dabas un inženierzinātņu fakultātes un Vadības un sociālo zinātņu fakultātes mācībspēkiem, LiepU zinātniskajiem institūtiem, veidojot spēcīgu atbilstošu mācībspēku nodrošinājumu (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Studiju programmas īstenošanā iesaistītās struktūrvienības

N. p.k.	Studiju programmas īstenošanā iesaistītās struktūrvienības	Uzdevumi studiju programmas īstenošanā
1.	Izglītības Zinātņu institūts (IZI)	IZI un tajā esošie Alternatīvās izglītības, Socioloģisko pētījumu centri un Speciālās izglītības laboratorija, nodrošina pētniecībā gūto atziņu integrāciju studiju programmas īstenošanā.
2.	Pedagoģijas un sociālā darba fakultāte (PSDF)	PSDF un tās ietvaros darbojošais Izglītības inovāciju un radošuma centrs atbalsta un nodrošina studiju procesu, sekmē izglītības jomai aktuālu pētījumu izstrādi un monitorē uz pārmaiņām izglītībā orientētu inovatīvu pētījuma rezultātu ieviešanu izglītības praksē; Veido partnerību ar IZI un citām LiepU struktūrvienībām, nozares asociācijām, Liepājas Izglītības pārvaldi un citām Latvijas un ārvalstu institūcijām, veicinot kompetences “būt radošam” attīstību izglītībā; Izstrādā un/vai piedalās izglītības un starpdisciplināro jomu projektos; Nodrošina dažādu izglītības pakāpju audzēkņu un studējošo pētniecisko, radošo un līderības prasmju attīstību un personības pilnveidi; Pilnveido skolotāju profesionālās un pētnieciskās prasmes radošas pieejas īstenošanai izglītības praksē un sekmēt digitālo

		inovāciju ieviešanu izglītībā.
3.	Mūzikas studija	Studenti apgūst vokālās prasmes un attīsta muzikālās spējas, darbojoties ar atšķirīgu muzikālo sagatavotību, apgūst dažāda stila mūziku, muzicēt ansambļos, apgūt mūzikas teorijas pamatus, mūzikas instrumentu – taustiņinstrumentu (klavieres, sintezators), sitamo instrumentu (arī perkusijas) un ģitāras spēli (klasisko, elektrisko), kā arī solo dziedāšanu.
4.	Fitnessa studija	apgūst dažādas veselību veicinošas fitnessa programmas, t.sk. koriģējošo vingrošanu un jogu.
5.	Humanitāro un mākslas zinātņu fakultāte (HMZF) Dabas un inženierzinātņu fakultāte (DIF) Vadības un sociālo zinātņu fakultāte (VSZF)	Nodrošina specializācijas studiju kursu docēšanu. Fakultāšu pārziņā ir centri, piem., Dabas vēstniecība un Vides, kā arī Mākslas pētījumu laboratorijas. Studiju process tiek nodrošināts sadarbībā ar Kurzemes Humanitāro institūtu (KHI), Dabaszinātņu un inovatīvo tehnoloģiju institūtu (DITI), Vadībzinātņu institūtu (VZI), kuru darbības mērķis ir veicināt daudzveidīgu pētniecības, studiju un inovatīvo darbību integrēšanu studiju procesā.
6.	Studiju virziena padome	Koordinē un veicina starpdisciplināritāti un sadarbību ar darba devējiem studiju programmas izstrādē, kā arī izvērtē studiju procesa problēmas un sagatavo priekšlikumus problēmu risināšanai.
7.	Studiju padome	Nodrošina studiju programmu un virziena pārraudzību, izskata un apstiprina pašnovērtējuma ziņojumus.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītā mācību palīgpersonāla raksturojums apkopots 3. tabulā.

3. tabula

Studiju virziena īstenošanā iesaistītā mācību palīgpersonāla raksturojums

N.p.k.	Mācību palīgpersonāls	Atbildīgais	Uzdevumi studiju programmas īstenošanā
1.	Studiju daļa	Plānotāja	Izstrādā un nepieciešamības gadījumā veic korekcijas lekciju plānojumā.
2.	PSDF	Programmas direktore	Izstrādā ikgadējos studiju plānus, izstrādā ikgadējos programmu pašnovērtējuma ziņojumus, nodrošina studentus ar informāciju par studiju procesu un tam nepieciešamajiem materiāliem (studiju kursu programmas, informācija par konferencēm u.c.).
		Prakses metodiķe	Slēdz līgumus ar prakses vietām studējošo prakses īstenošanai.
		PSDF lietvedes	Veic studiju programmā studējošo lietvedību, sekmju uzskaitījumu, izziņu sagatavošanu.
		Fakultātes dome	Apstiprina studiju plānus, izmaiņas studiju plānos, apstiprina studiju noslēguma darbu tēmas, izskata nepieciešamās izmaiņas studiju plānos.
		Fakultātes dome, programmas direktori	Nodrošina studiju kursu pārraudzību, pilnveidi un to atbilstību profesijas standartam.
3.	IZI	IZI sekretāre	Nodrošina IZI nepieciešamās palīgfunkcijas.

2.2. Informatīvais un metodiskais nodrošinājums

Programmas īstenošanai tiek izmantotas jaunākās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas – videokonferenču telpa, datorgrafikas kabinets, datorklases, multimediji, internets, e-studiju vide Moodle (moodle.liepu.lv), bibliotēka, mācību priekšmetu metodikas kabineti, laboratorijas, kurās pieejama videokonferenču aparatūra, interaktīvās tāfeles, datu projektori, dokumentu kamera, grafiskie projektori un uzskates materiāliem, nodrošināts interneta pieslēgums.

Studiju programmas materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. LiepU fakultātēs ir sešas datoru klases, kas nodrošinātas ar nepieciešamo programmatūru un interneta pieslēgumu. Fakultāšu rīcībā ir video/datu projektori, interaktīvās tāfeles un grafiskie projektori, kuri tiek intensīvi izmantoti gan datoru klasēs, gan arī citās auditorijās lekciju un semināru materiālu demonstrēšanai, metodiku kabineti ar uzskates un metodiskajiem materiāliem, e-studiju vide Moodle. Lai uzlabotu studiju kvalitāti un nodrošinātu studējošo patstāvīgās studijas, docētāji tiek veicināti aktīvāk iesaistīties studiju materiālu sagatavošanā Moodle vidē. Studenti ar mācībspēkiem var sazināties, izmantojot e-pastu, Skype vai Moodle vidi. LiepU studiju procesa nodrošināšanai izmanto informatīvās sistēmas:

- Bibliotēkas informatīvo sistēmu “Alise”,
- E-studiju vidi “Moodle”;
- Latvijas augstskolu informatīvo sistēmu - LAIS.

LiepU studentiem studiju uzsākšanas procesā tiek izsniegtas pieejas studiju procesa uzskaites Latvijas augstskolu informatīvā sistēmai (turpmāk tekstā LAIS). Informatīvā sistēma pieejama globālā tīmekļa interneta adresē www.lais.lv.

Atbalsts LiepU studentiem un mācībspēkiem studiju un pētījumu veikšanas procesā ir LiepU Bibliotēka. Bibliotēkas darbības mērķis ir nodrošināt studijas un zinātnisko darbību ar iespieddarbiem, elektroniskajiem un citiem dokumentiem, kā arī būt par kultūras centru, kurš popularizē nacionālās un reģionālās kultūras vērtības. Īstenojot darbības mērķi, Bibliotēkā tiek veidots krājums un nodrošināti pakalpojumi.

Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek atbilstoši studiju programmas vajadzībām, sadarbībā ar mācībspēkiem, saskaņā ar Komplektēšanas politiku un KVS procedūru A-10-2 Bibliotēkas fondu komplektēšana. Bibliotēkā ir aptuveni 67 000 informācijas resursu (92% grāmatu, 8% seriālizdevumu un citu krājuma vienību). 72% visa krājuma ir brīvpieejas plauktos, kas nodrošina iespēju mācībspēkiem un studentiem pašiem izvēlēties atbilstošākos izdevumus.

Ja Bibliotēkas rīcībā nav nepieciešamo informācijas resursu, tajā tiek piedāvāti Starpbibliotēku abonementa (SBA) un Starptautiskā starpbibliotēku abonementa (SSBA) pakalpojumi. Veiksmīga sadarbība ir izveidota ar dokumentu piegādes dienestu SUBITO, Latvijas Nacionālo bibliotēku u. c. Latvijas un ārvalstu bibliotēkām. Kopējais iekšzemes starpbibliotēku abonentu (SBA) literatūras pieprasījumu skaits 2016./2017. gadā bija 45, bet 2017./18. studiju gadā – 7 pieprasījumi. Pieprasījumu skaita samazinājums ir skaidrojams ar aktīvāku elektronisko resursu izmantošanu abonētājās un brīvpieejas datubāzēs.

Bibliotēka ir atvērta lietotājiem 55 stundas nedēļā (darba dienās līdz 18.00 vai 19.00, sestdienās līdz 16.00). Bibliotēkas klātienēs apmeklējums – vidēji 150 lietotāju dienā. Lietotāju rīcībā ir Abonements (informācijas resursu izsniegšana un saņemšana), Kopētava (kopēšana, drukāšana, skenēšana un darbu iesiešana), Grupu diskusiju telpa (pēc lietotāju pieprasījuma), kā arī 96 patstāvīgā darba vietas Lasītavā un Bibliotēkas vestibilā, 16 datorizētas darba vietas ar interneta pieslēgumu Elektronisko resursu lasītavā. Bibliotēkas darba laikā grāmatu saņemšanai vai nodošanai lietotāji var izmantot pašapkalpošanās (*Self-Check*) iekārtu. Ārpus bibliotēkas darba laika grāmatas var nodot grāmatu kastē (*Book-drop box*), kas atrodas LiepU vestibilā. Visā Bibliotēkā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Bibliotēkas informācijas resursu identificēšanai un aizsardzībai tiek izmantota RFID drošības sistēma.

Kopš 1992. gada Bibliotēkas darbība ir automatizēta. Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE ir automatizēti tādi bibliotekārie procesi kā bibliogrāfisko datu apstrāde, komplektēšana, lasītāju reģistrācija, informācijas vienību izsniegšana/saņemšana, pasūtīšana/rezervēšana, attālinātā piekļuve WebPack, mobilais WebPAC u. c. LiepU Bibliotēkas elektroniskais katalogs (<http://alise.liepu.lv>) un Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogs (<http://alise.liepu.lv/Alise/lv/federatedsearch.aspx>) ir pieejami attālināti – gan datoros, gan mobilajās ierīcēs. Bibliotēkas elektroniskais katalogs nodrošina vienotu bibliogrāfiskās informācijas meklēšanu gan par krājumu, gan pašu veidotajās lokālajās datubāzēs. Attālinātā piekļuve ļauj lietotājam no jebkuras vietas pieslēgties sadaļai “Mana bibliotēka” un sekot līdzi grāmatu izsniegumam, nodošanas termiņiem, pieprasīt termiņa pagarinājumu, kā arī rezervēt nepieciešamo literatūru vai iestāties rindā pēc tās.

Gan studentu, gan mācībspēku vajadzībām Bibliotēkā tiek piedāvāta bezmaksas datubāzu izmantošana, organizējot piekļuvi abonētajām, izmēģinājuma un brīvpieejas datubāzēm LiepU datortīklā un ārpus tā. Studentu un mācībspēku rīcībā ir tādas LiepU abonētās tiešsaistes datubāzes kā “Letonika”, “EBSCO eBooks Academic Collection”, “EBSCO Academic Complete”, “ScienceDirect”, “Cambridge Journals Online”, “Scopus” un “Web of Science”. Ikvienam ir iespēja izmantot arī Bibliotēkas veidotās brīvpieejas datubāzes: Akadēmiskā personāla publikāciju datubāze, Promocijas darbu datubāze un Noslēguma darbu datubāze. Bibliotēka nodrošina apmācību, uzziņas un konsultācijas informācijas resursu lietošanas un pakalpojumu izmantošanas jautājumos.

Par informācijas resursu jaunumiem ir iespējams uzzināt Bibliotēkas sadaļā LiepU tīmekļa vietnē (<https://www.liepu.lv/lv/202/kontaktinformacija-un-darba-laiki>) un LiepU bibliotēkas ikmēneša informatīvajā biļetenā “Lasonis” (<http://www.liepu.lv/lv/223/jaunieguvumi>). Ar aktualitātēm LiepU bibliotēka iepazīstina arī savos sociālo tīklu profilos (*Facebook*, *Twitter*).

2.3. Finansiālā bāze

Finanšu resursi studiju procesa nodrošināšanai LiepU pamatā veido:

- valsts pamatbudžeta transferti augstākajai izglītībai;
- saņemtie naudas līdzekļi no LiepU sniegtiem maksas pakalpojumiem, t.sk. studiju maksas ieņēmumi;
- atskaitījumi no projektiem LiepU centralizēto izdevumu segšanai;
- ziedojumi un dāvinājumi;
- īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi;
- citi pašu naudas līdzekļu ieņēmumi;
- naudas līdzekļu atlikums pamatbudžeta bankas kontā no iepriekšējā kalendārā gada.

Studiju finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem piešķir katru kalendāro gadu saskaņā ar MK 12.12.2006. noteikumiem Nr. 994. “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” un vienošanās starp Izglītības un zinātnes ministriju un Liepājas Universitāti par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu.

Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Studiju maksu apmēru, atlaides un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina LiepU Senāts.

LiepU finanšu resursi tiek novirzīti visu augstskolā īstenoto studiju virzienu un studiju programmu izmaksu segšanai. Naudas līdzekļu izdevumu plānošana notiek atbilstoši LiepU normatīvajiem dokumentiem par pamatbudžeta plānošanu, nosakot personāla likmju skaitu nākamajam katram akadēmiskajam gadam atbilstoši MK 28.07.2009. noteikumiem Nr. 836 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” un LiepU normatīvajiem dokumentiem (personāla likmju skaits pārskatīts un precizēts, ņemot vērā uzņemšanas rezultātus), kā arī atlīdzības plānu katram budžeta gadam. Aprēķinot fakultāšu finanšu resursu noteikto procenta apmēru, kas tiek piešķirts no attiecīgās fakultātes pārraudzībā esošo studiju jomu kopējiem finanšu resursiem plānotajam

kalendārajam gadam atbilstoši Kārtībai fakultāšu finanšu resursu piešķiršanai un izmantošanai (apstiprināta ar LiepU rektora v.i. 02.02.2016.rīkojumu Nr.10-v).

LiepU pamatbudžetā katrā kalendārā gadā tiek izveidots zinātniskās darbības attīstības fonds. Par tā sadali fakultātēm/ institūtiem lemj Zinātnes padome.

Finansējums literatūras iegādei, periodikas un elektronisko datubāžu abonēšanai iekļauts LiepU kopējā pamatbudžetā. Visām studija virziena programmām ir nodrošināti studiju un pētniecības resursi LiepU bibliotēkā.

Atkarībā no attīstības prioritātēm augstskola nepārtraukti rūpējas par cilvēkresursu attīstību, materiāli tehniskās bāzes uzturēšanu un atjaunošanu (t.sk. reklāmas un studiju programmu popularizēšana, telpu uzturēšana un remonts, inventāra un pamatlīdzekļu nomaiņa, datortehnikas un IT programmatūras nepārtraukta atjaunošana, uzturēšana un attīstība, u.c. izdevumi).

Katru kalendāro gadu LiepU un LiepU Studentu padome, lai atbalstītu un sekmētu studējošo pašpārvaldes darbību, atjauno sadarbības līgumu un nosaka piešķirto finansējumu no LiepU pamatbudžeta, kas nav mazāks par vienu divsimto daļu no gada budžeta, atbilstoši Augstskolas likumam 53. pantam.

LiepU ikgadējais kopējais budžets sastāv no naudas plūsmas budžeta, ko veido augstskolas ienākošie un izejošie naudas līdzekļi, to plāno katram kalendārajam gadam, un apstiprina Senātā. Ienākošie un izejošie naudas līdzekļi budžetā sadalīti pa galvenajiem izmaksu veidiem. Finansējuma nodrošinājuma analīze notiek katru gadu, un apstiprina Senāts. Augstskolas finansiālie rādītāji liecina par stabilu finanšu situāciju.

Pilna laika studijas

Ieņēmumi un izmaksas aprēķinātas 2020./2021.studiju gada 1. kursam visam studiju periodam – 2 gadiem. Minimālais studējošo skaits: 10 studenti.

Studiju programmas plānotie ieņēmumi no studiju maksas pilna laika studijās 2020. – 2022. gadam ir EUR 31 800.

Prognozējama studiju maksa 2020./2021. studiju gada 1. kursam studiju programmai “Pirmsskolas skolotājs” EUR 1590, kas tiek apstiprināta LiepU Senātā. Studiju maksa ir fiksēta visam studiju periodam.

Nepilna laika studijas

Ieņēmumi un izmaksas aprēķinātas 2020./2021.studiju gada 1.kursam visam studiju periodam – 2 gadiem un 5 mēnešiem. Minimālais studējošo skaits: 6 studenti.

Studiju programmas plānotie ieņēmumi no studiju maksas nepilna laika studijās 2020. – 2023. gadam ir EUR 17 850. Prognozējama studiju maksa 2020./2021. studiju gada 1. kursam studiju programmai “Pirmsskolas skolotājs” EUR 1190, maksa ir fiksēta visam studiju periodam.

Studiju programmas izmaksas 2020. – 2022. gadam pilna laika studijām un 2020.-2023. gadam nepilna laika studijām ir apkopotas 4. tabulā.

**Plānotās izmaksas studiju programmai "Pirmsskolas skolotājs"
2020./2021.studiju gada 1. kursam (visam studiju periodam)
pilnā laikā un nepilnā laikā**

Rādītāja nosaukums	Summa, EUR	
	Pilnā laikā	Nepilnā laikā
Atlīdzība mācībspēkiem, t.sk.:	15 153	6 863
profesoriem	3 964	2 184
docentiem	5 772	2 406
lektoriem	4 888	2 069
asistentiem	529	204
Pārējās izmaksas (t.sk. atlīdzība LiepU pārējam personālam, komunālo pakalpojumu izmaksas un citas ar ēku, telpu uzturēšanu saistītās izmaksas, sakaru pakalpojumu izmaksas, grāmatu, žurnālu un datu bāzes abonēšana u.c. izmaksas)	16 647	10 711
Kopā izmaksas	31 800	17 850

Studiju programmas finansējums un izmaksas aprēķinātas, ņemot vērā Ministru kabineta 2006. gada 12. decembra noteikumus Nr. 994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem".

2.4. Materiāltehniskā bāze

LiepU pirmā līmeņa studiju programma "Pirmsskolas skolotājs" tiek īstenota sadarbojoties PSDF, IZI un citām LiepU struktūrvienībām vienotā sistēmā.

Programmas īstenošanai tiek izmantotas jaunākās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un mācību priekšmetu metodikas kabineti, tādi kā datorgrafikas kabinets, datorklases, internets, e-studiju vide Moodle (moodle.liepu.lv), bibliotēka, laboratorijas, kurās pieejama videokonferenču aparatūra, interaktīvās tāfeles, datu projektori, dokumentu kameras, grafiskie projektori un uzskates materiāli.

Paredzot ilgtermiņa attīstības perspektīvas, LiepU īsteno Eiropas Sociālā Fonda projektu („Izaugsme un nodarbinātība” 1.1.1.5. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.5. pasākuma „Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” Nr. 1.1.1.5/18/I/018 Pētniecības, inovāciju un starptautiskās sadarbības zinātnē veicināšana Liepājas universitātē), kur rezultātā studenti un docētāji savu pētījumu īstenošanā varēs izmantot augstāk minētās tehnoloģijas, tai skaitā, Nanotehnoloģiju laboratoriju, Fizikas laboratoriju un Vides ķīmijas laboratoriju.

LiepU materiāltehniskā bāze ir pieejama gan studentiem, gan mācībspēkiem. Tā kā studiju programma ir starpdisciplināra, tad studiju procesā ir izmantojams materiāltehniskais nodrošinājums LiepU īstenotajām studiju programmām, t.i., datorus (320), videoprojektorus (23), interaktīvās tāfeles (7), kopētājus (6), fotokameras (11), videokameras (7) u.c..

Visos studiju korpusos studentiem ir pieejams brīvpieejas bezvadu interneta tīkls. Studiju telpās ir uzstādīta moderna tīkla aparatūra, kas nodrošina datortīkla virtualizāciju un izveidots CAMPUS datortīkla savienojums starp visiem studiju korpusiem. Ir ieviests darba staciju virtualizācijas risinājums trīs datoru klasēs, kopā 63 darba vietas.

LiepU ir noslēgts sadarbības līgums ar uzņēmumu Microsoft par MS Office un MS Windows programmatūras licenču nomu, kuras pasniedzēji var izmantot gan mācību procesa

realizācijā, gan mācību materiālu izgatavošanā. Sadarbības līguma ietvaros gan LiePU pasniedzējiem, gan studentiem ir pieejams MS Office 365, 1Tb datņu arhīvs mākonī u.c. bez papildus maksas.

PSDF materiāli tehniskais nodrošinājums sniedz iespēju izmantot:

1. Izglītības inovāciju un radošuma centra (IIRC) pakalpojumus – nodrošina iespēju vienlaicīgi darboties radošā vidē pirmsskolas vecuma bērniem un/vai skolēniem un pētniekiem. IIRC nodrošina partnerībā balstītu izglītības jomas pārstāvju sadarbību inovatīvu pedagoģisko pieeju, radošumu sekmējošo metožu un mācību vides izveidē, attīstībā un izvērtēšanā izglītības kultūrvides pilnveidei dažādības kontekstā, IIRC darbības nolikums apstiprināts LiePU Senāta 2019. gada 28. jūnija sēdē, protokols Nr. 13.

2. Studiju un pētniecības īstenošanai – Dabas vēstniecība, Vides laboratorija, Inovatīvo izglītības risinājumu nodaļa, kuras pārziņā ir: 1) virtuālo laboratoriju pielietojuma pētījumi problēmorientētās studijās; 2) specializētas programmas darbam ar apdāvinātiem skolniekiem; 3) inovatīvas matemātikas mācīšanas metodes;

3. Mākslas pētījumu laboratorija (HMZF), nodrošinot starpdisciplināras pētniecības iespējas.

4. Logopēdijas centra Balss un runas izpētes laboratorija, kurā pētniecības vajadzībām tiek piedāvātas programmas “SymWriter2 (Widgit)”, “Voice Range Profile”, “Auditory Feedback Tools”, “Runas motorikas traucējumu analīzes programma” u.c.. Mūzikas terapijas centra specifiskais iekārtojums ļauj izmantot video novērošanas metodi un supervīzijas.

LiepU zinātnisko institūtu darbības galvenie pamatvirzieni pedagoģijas jomā ir: 1) zinātniskās pētniecības un zinātniskās kvalifikācijas pilnveides iespēju nodrošināšana; 2) izglītības jomas pētījumu popularizēšana sadarbībā ar izglītības, kultūras iestādēm un sabiedrības organizācijām.

LiepU Izglītības zinātņu institūta (IZI), Kurzemes Humanitārais institūta (KHI), Dabaszinātņu un inovatīvo tehnoloģiju institūts (DITI), Vadībzinātņu institūta (VZI) darbības mērķis ir veicināt daudzveidīgu pētniecības, studiju un inovatīvo darbību izmantošanu, kas nodrošina starptautiski atzītu augstāko izglītību, attīstītu zinātni un pētījumus izglītības zinātnē un pakalpojumus. IZI pārziņā darbojas: Alternatīvās izglītības centrs, Socioloģisko pētījumu centrs.

Domājot par ilgtermiņa attīstības perspektīvām, LiePU īsteno Eiropas Sociālā Fonda projektu („Izaugsme un nodarbinātība” 1.1.1.5. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.5. pasākuma „Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās” Nr.1.1.1.5/18/I/018 Pētniecības, inovāciju un starptautiskās sadarbības zinātnē veicināšana Liepājas universitātē), kur rezultātā studenti un docētāji savu pētījumu īstenošanā varēs izmantot mūsdienīgas tehnoloģijas, tai skaitā, Nanotehnoloģiju laboratoriju, Fizikas laboratoriju un Vides ķīmijas laboratoriju.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas saturs

Pirmā līmeņa profesionālā studiju programma “Pirmsskolas skolotājs” ir konceptuāli jaunas kvalitātes studiju programma pirmsskolas skolotāju izglītības īstenošanai.

Studiju programmas mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti zināšanu, prasmju un kompetences izteiksmē izstrādāti atbilstīgi Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras¹⁴ (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras¹⁵ (LKI) 5. līmenim un profesijas standartam “Skolotājs” (2018)¹⁶. Atbilstīgi izstrādāts arī studiju programmas saturs.

Studiju programmas saturu veido studiju kursi 80 KP apjomā (MK noteikumi Nr. 141)¹⁷. Studiju kursu sadalījums:

- vispārizglītojošie studiju kursi (20 KP)
- nozares teorētiskie studiju kursi (16 KP),
- nozares profesionālās specializācijas studiju kursi (20 KP),
- prakse (16 KP).
- kvalifikācijas darba izstrāde (8 KP).

Studiju programmas studiju kursu īpatsvars:

- Kursi, kas nodrošina izpratni par studijām un studiju kursu satura integrāciju (Vispārizglītojošie studiju kursi) – 20 KP jeb 25% no programmas kopējā KP skaita,
- Kursi, kas nodrošina profesionālo kompetenču apguvi (Nozares teorētiskie un Profesionālās specializācijas studiju kursi) – 36 KP jeb 45%,
- Prakse – 16 KP jeb 20 %.
- Valsts pārbaudījums (Kvalifikācijas darbs) – 8 KP jeb 10%,

Studējošo noslodze studiju programmas apguvei atbilst 40 akadēmisko stundu darbam par 1 KP.

Mācību jomu satura un integrētās mācību metodikas kursi veidoti atbilstoši projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (“Skola 2030”) izstrādātajām mācību jomām: valodu, sociālās un pilsoniskās, kultūras izpratne un pašizpaušme mākslā, tehnoloģiju, dabaszinātņu, matemātikas, veselības un fiziskās aktivitātes (MK noteikumi Nr. 716)¹⁸ (skatīt 5. tabulu). Gan Nozares teorētiskie, gan Nozares profesionālās specializācijas studijuursos ietvertais saturs paredz studentu kompetenci plānot un īstenot pirmsskolas pedagoģisko procesu bērnu caurviju prasmju apguvei.

¹⁴ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu apraksti. http://www.nki-latvija.lv/content/files/EKI-limenu-apraksti_1.pdf

¹⁵ Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetenču apraksti. <http://www.nki-latvija.lv/content/files/LKI%20limenu%20aprakstu%20tabula%202017.pdf>

¹⁶ Profesijas standarts “Skolotājs”. SASKAŅOTS: Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2018. gada 23. maija sēdē, protokols Nr. 4. <https://visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-048.pdf>

¹⁷ MK noteikumi Nr. 141 Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu. <https://likumi.lv/doc.php?id=6397>

¹⁸ MK noteikumi Nr. 716 (2018). Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. <https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitibas-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitibas-programmu-paraugiem>

**Studiju kursu satura atbilstība projekta “Skola2030” mācību jomu sasniedzamajiem rezultātiem
pirmsskolas vecuma bērniem**

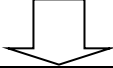
Mācību jomas*	Mācību jomā apgūstamie prasību pamati *	Atbilstoši nozares profesionālās specializācijas studiju kursi
Valodu mācību joma	Bērns skaidro, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu, klausās tekstu, nosauc tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu, jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu, saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju, runā lieto dažādas runas intonācijas, atšķir un nosauc skaņas, skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu, lasa vārdus un saprot izlasīto, raksta rakstītos burtu.	Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Sociālās un pilsoniskā mācību joma	Bērns apzinās sevi, piederību ģimenei un izglītības iestādei, skaidro un atšķir labu rīcību no sliktas, novērtē paša izvēlēto un patstāvīgi veikto darbību, prognozē dažādas rīcības sekas ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās (saskarsme ar pazīstamu cilvēku un svešinieku, veselībai kaitīgu vielu lietošanas un sadzīves traumatisma risku mazināšana mājās, izglītības iestādē, uz ielas, rotaļās brīvā dabā, pie ūdenstilpēm un spēļu laukumos, kā arī ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības noteikumi), ievēro noteikumus, saprot, pie kā un kādā gadījumā vērsties pēc palīdzības, kad jūtas slikti vai nedroši, nosauc ārkārtas palīdzības numuru 112; skaidro, ka Latvija ir daļa no pasaules, saprot, ka cilvēki ir dažādi; atpazīst un nosauc Latvijas valsts simbolus – karogu, ģerboni un himnu, mācās ar cieņu izturēties pret tiem.	Sociālās un pilsoniskā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	Bērns vēro, klausās un iztēlojas, rada un īsteno ideju daudzveidīgā darbībā, mērķtiecīgi izmanto mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un, ja nepieciešams, kombinē tos, izvēlas un radoši izmanto dažādus materiālus, iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgo, skandē tautasdziesmas, deklamē īsus dzejoļus, izspēlē pašu izdomātu vai literārā darba sižetu, dzied, muzicē, dejo, brīvi un droši improvizē ar kustībām vai skaņu rīkiem, dziedot individuāli un kopā ar citiem, ar mūzikas pavadījumu un bez tā, stāsta par savu pieredzi radošā darbībā, raksturo vizuālās mākslas, mūzikas un literārā darba radīto pārdzīvojumu.	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Tehnoloģiju mācību joma	Bērns stāsta par sava darba ieceri, plāno savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus, īsteno ieceri un novērtē rezultātu, apgūst dažādas tehnikas, paņēmienus un drošības noteikumus materiālu un instrumentu izmantošanā savas ieceres īstenošanai, veido un savieno detaļas, iegūstot sev vēlamu formu no piedāvātajiem vai izvēlētajiem materiāliem, tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus, piedalās vienkāršu un veselīgu ēdienu pagatavošanā, iepazīstot veselīga uztura nozīmi.	Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Dabaszinātņu mācību joma	Bērns novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina apkārtnē raksturīgo dzīvo organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – pazīmes, iežu un ūdens īpašības, salīdzina no dažādiem materiāliem – stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens – izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas, novēro debess ķermeņus un to kustību, novēro zemes virsmas dažādību (līdzena, nelīdzena) tuvākajā apkārtnē, stāsta par novērotajām pārmaiņām dabā, mainoties gadalaikiem, diennaktij, laikapstākļiem, saprot drošas uzvedības pamatus	Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas

	saskarsmē ar dzīvniekiem (tai skaitā kukaiņiem), augiem un sēnēm (tai skaitā nepazīstamiem), saprot, ka jāsaudzē daba un tās resursi, iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos.	
Matemātikas mācību joma	Bērns darbojoties nosaka skaitļa sastāvu desmit apjomā, veido skaitļa sastāva dažādas variācijas, izsaka pieņēmumu par skaitu attēlos un priekšmetu kopās un skaitot to pārbauda, skaitu apzīmē ar tam atbilstošu ciparu, raksta ciparus, ar nosacītiem mēriem nosaka garumu, platību un ietilpību, ar lineālu mēra garumu, izzina ģeometriskas figūras, tai skaitā telpiskus ķermeņus, raksturo to formu un saista ar pazīstamiem objektiem, šķiro priekšmetus pēc vairākām pazīmēm un salīdzina pēc skaita un lieluma (lietojot vārdus "vairāk", "mazāk", "lielāks", "mazāks"), nosauc objektu atrašanās vietu telpā un plaknē (lietojot vārdus "virs", "zem", "pie", "aiz", "blakus", "pa labi", "pa kreisi"), radoši un atbilstoši noteiktam nosacījumam veido ritmiskas rindas un sakārtojumus no priekšmetiem un ģeometriskām figūrām.	Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	Bērns ar prieku iesaistās nodarbībās telpās un ārā un veido veselīga dzīvesveida ieradumus, apzinoties riskus veselībai un mācoties tos novērst, sev un citiem drošā veidā pārvietojas pa dažādām šķēršļu joslām un piedalās kustību rotaļās, apvienojot soļošanu, skriešanu, rāpošanu, rāpšanos, notur līdzsvaru, pārvieto priekšmetus un pārvar šķēršļus, izvēloties darbības veidu atbilstoši situācijai, daudzveidīgi izmanto sīkās motorikas prasmes, apzinās savu dzimumu un ķermeņa neaizskaramību, ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu, stāsta, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto dažādās kustību aktivitātēs.	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas

*Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem (MK noteikumi Nr.716)

Absolventiem ir iespēja turpināt izglītību otrā līmeņa profesionālā bakalaura studiju programmā „Sākumizglītības skolotājs”, izvēloties apgūt papildus kvalifikāciju atbilstošajā izglītības jomā un iegūstot bakalaura grādu izglītībā. Profesionālā bakalaura studiju programmā „Sākumizglītības skolotājs” iespējama KP pārnese,

**Studiju programmas “PIRMSSKOLAS SKOLOTĀJS” (41)
absolventu iespējas, turpinot studijas bakalaura
studiju programmā „SĀKUMIZGLĪTĪBAS SKOLOTĀJS” (42)**

1. un 2. studiju gads - 80 KP
A daļa – 36 KP B daļa – 20 KP Modulis „Mācību jomu saturs un mācīšanās pieejas pirmsskolā” (20 KP) PRAKSE – 16 KP KVALIFIKĀCIJAS DARBS – 8 KP

3. un 4. studiju gads - 80 KP
Studiju turpināšana bakalaura studiju programmā „Sākumizglītības skolotājs
Studiju kursi, kas ir bakalaura programmā, bet nav iekļauti 1.līmeņa programmā Modulis “Sākumizglītības skolotājs (1.–3. klase)” - 20 KP IZVĒLES MODUĻI (izvēlas 1 moduli) – 20 KP Modulis “ Profesionālā lietpratība pirmsskolas metodiskajā darbā” (20 KP) Modulis “Dažādības kompetence iekļaujošajā izglītībā” (20 KP) Modulis “Mūzikas skolotājs” (20 KP) PRAKSE – 6 KP VALSTS PĀRBAUDĪJUMI – 12 KP

Studiju programmā „Pirmsskolas skolotājs” iegūtie 80 KP, kas veido 1. un 2. studiju gadu apjomu (80 KP), tiek pārnesti uz profesionālo bakalaura studiju programmu “Sākumizglītības skolotājs” un ļauj turpināt studijas 3. studiju gadā (skatīt 6. tabulu).

Studējot bakalaura studiju programmā “Sākumizglītības skolotājs”, studentiem nepieciešams apgūt Vispārizglītojošos un nozares teorētiskos studiju kursus, kas ir bakalaura programmā, bet nav iekļauti pirmā līmeņa studiju programmas saturā, kā arī Moduli “Sākumizglītības skolotājs (1. – 3. klasei)”. Papildus ir iespējas apgūt 1 izvēles moduli 20 KP apjomā: “Dažādības kompetence iekļaujošajā izglītībā” (20 KP), “Profesionālā lietpratība pirmsskolas metodiskajā darbā” (20 KP), vai “Mūzikas skolotājs” (20 KP), kas būtiski paaugstina absolventu konkurētspēju darba tirgū.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms

Pirmā līmeņa studiju programma “Pirmsskolas skolotājs” satura īstenošanas mehānisma inovatīvais potenciāls:

- 1) elastīga, studiju satura kvalitātes prasībām un kompetencēs balstītas izglītības pamatnostādņēm atbilstoša studiju procesa īstenošana, sasaistē ar darba vidi, nodrošinot regulāru atgriezenisko saikni un kritisku pašrefleksiju;
- 2) daļēja studiju kursu apguve e-vidē;
- 3) CLIL pieeja;
- 4) studiju, prakses un pētniecības savstarpējā sasaiste, īstenojot saikni teorija – teorijas aprobācija/praktikums – prakse;
- 5) starpdisciplinārā pieeja kompetenču jomu apguvei sasaistē ar sociālo, humanitāro un eksakto zinātņu studijām un pētniecību, paredzot iespējas piekļūt visu akadēmisko jomu resursiem.

Studiju formas: pilna laika klātienes, nepilna laika ne klātienes studijas.

Studiju ilgums: 2 gadi (pilna laika klātiene), 2 gadi un 5 mēneši (nepilna laika neklātiene)

Nepilna laika studijas plānotas 6 sesijas studiju gadā, papildus studentiem pieejami mācību materiāli MOODLE vidē.

Studiju metodes: lekcijas, semināri, praktiskie darbi (grupu darbs, diskusija, lomu spēles, individuālais un pāru darbs, gadījumu analīze) un studentu patstāvīgais darbs,

Programmu fragmentācijas samazināšanu un resursu koplietošanu nodrošinās arī kopīga vispārīzglītojošo un daļēja nozares teorētisko studiju kursu īstenošana, kā arī kopīga moduļu apguve iespēju robežās. Studiju programmu moduļi tiks piedāvāti arī pedagogu tālākizglītībai.

Studiju procesā sagaidāmie rezultāti prasmju, iemaņu un kompetenču formā ir noteikti katra studiju kursa aprakstā, norādot patstāvīgā darba saturu un apjomu, iesniedzamos darbus un līdzdalību studiju procesā. No studējošā tiek gaidīta atbildība par studijām, patstāvīgā darba izpildi un prakses uzdevumu realizāciju, darba grafika ievērošanu.

Studiju kursu izvēle, saturs un apjoms, kā arī prakses saturu atbilstoši iegūstamajai kvalifikācijai saskaņots ar skolotāja profesijas standartu. Studiju saturs pēctecīgi tiek strukturēts un studiju kursus, praksēs, kas nodrošina pakāpenisku kompetenču apguvi. Studiju saturs ir virzīts uz teorētiskās un praktiskās pieredzes integrāciju.

Studiju rezultātu novērtēšanu nosaka studiju kursus norādītie vērtēšanas kritēriji un pārbaudes formas. Studiju kursu noslēguma pārbaudījumos akcents tiek likts uz teorijas integrāciju pirmsskolas izglītības praksē.

Studiju procesā tiek izmantotas multimediju tehnoloģijas, studiju materiāli studiju kursu satura veiksmīgai apguvei, kā arī testi un cita veida pārbaudes darbi .ir pieejami e-studiju vidē. E-studiju vide sniedz iespēju studiju procesu individualizēt atbilstoši katra studenta vajadzībām un interesēm.

Par katru apgūto studiju kursu tiek piemēroti kredītpunkti, ja saņemts vērtējums vismaz 4 – “gandrīz viduvēji” 10 ballu skalā.

Studentu zināšanu un prasmju un sasniegto rezultātu monitorings notiek saskaņā ar Liepājas Universitātē pieņemtajiem noteikumiem par studiju kursu/moduļu pārbaudījumiem (KVS, LiepU Senāta lēmums Nr.2013/29).

Jaunveidojamo programmu izstrādes kontekstā īpašu uzmanību plānots pievērst mācību jomu satura studiju kursiem, kas orientēti uz mācību satura jomu metodiku apguvi. Izvērtējumā tiek iekļauti trīs kritēriji:

- 1) Studiju kursu apguves starpvērtējumu rezultāti;
- 2) Prakses vadītāja un mentora vērtējums izglītības satura jomās;
- 3) Noslēguma vērtējums studiju kursā un atgriezeniskā saite.

Studiju programmas beigās kārojams valsts noslēguma pārbaudījums – kvalifikācijas darba aizstāvēšana, kurš arī tiek novērtēts 10 ballu skalā. Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas sastāvā ir komisijas vadītājs un vismaz četri komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir nozares profesionālie darba devēji vai pārstāvji.

Studiju programmas īstenošana balstīta studentcentrētā pieejā un pozitīvu pedagoģisko attiecību veidošanā, iesaistot studējošos studiju procesa izvērtēšanā, atgriezeniskās saites nodrošināšanā un studiju programmu pilnveidē, vienlaikus rosinot būt patstāvīgiem un atbildīgiem studiju procesa rezultātu sasniegšanā.

Studiju procesā teorijas un prakses mijdarbības īstenošanai tiek ņemtas vērā šādas dimensijas atbalstošas un iekļaujošas studiju vides veidošanai un mācību procesa kvalitātes nodrošināšanai:

- kognitīvā (zināšanas, teorija),
- pedagoģiskā (didaktiski pedagoģiskās tehnoloģijas, studiju procesa organizācija),
- sociālā (starppersonu un pedagoģiskās attiecības),
- inovatīvā (pedagoģiskajā praksē aprobēto zināšanu un apgūto prasmju transformācija),
- pētnieciskā (pētniecisko prasmju integrācija).

Studiju programmas īstenošana tiks nodrošināta atbilstoši Skolotāja profesijas standartam un VISC projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” rezultātiem attiecībā uz pedagogu izglītošanu, jo daļa projekta īstenotāju ir iesaistīti gan kā eksperti, gan mācību satura izstrādātāji projektā “Skola2030”. Tā tiks balstīta studentcentrētā pieejā un pozitīvu pedagoģisko attiecību veidošanā, iesaistot studējošos studiju procesa izvērtēšanā, atgriezeniskās saites nodrošināšanā un studiju programmu pilnveidē, vienlaikus rosinot būt patstāvīgiem un atbildīgiem studiju procesa rezultātu sasniegšanā.

3.3. Studējošo prakses nodrošinājums

Pirmā līmeņa profesionālās studiju programmas “Pirmsskolas skolotājs” satura realizācijā ievērota studiju kursu un praksi pēctecība. Programmā piedāvāto studiju kursu saturs orientēts uz nepieciešamo profesionālo kompetenču apguvi darbam pirmsskolas izglītībā (skatīt 7.tabulā).

Prakse nodrošina studenta zināšanu, prasmju un kompetenču attīstību atbilstoši studiju programmas mērķiem un reālajām darba vides vajadzībām. Praksi mērķa un uzdevumu realizācijā atspoguļojas studentu prasmes patstāvīgi izmantot iepriekš apgūtās zināšanas. Prakses tiek plānotas 16 KP apjomā, kas ir saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 141. Tās ir saistītas ar studiju kursiem, kas atbilstīgi praksēm ir sakārtoti tipveida plānā.

Studiju kursu “Bērnības pedagoģija” un “Psiholoģija skolotājiem” u. c. saturs veidots, akcentējot pedagoģijas un psiholoģijas nozares pamatnostādņu izpratni. Studiju kursu apguve veido prasmes analizēt, strukturēt apgūtās zināšanas un veidot teorijas sasaisti ar praktisko pedagoģisko darbību.

Kompetenci risināt pirmsskolas izglītībā aktuālus problēmjautājumus dažādās sociālās vidēs nodrošina studiju kursus „Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība”, “Psiholoģija skolotājiem”, “Izglītības vadība” u. c. ietvertais saturs.

Studiju kursi “Bērības pedagogija”, ”Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte” u. c. ietver saturu, kas veido izpratni par bērna holistisku personības attīstību un kompetenci bērncentrētas pieejas realizācijā pirmsskolas izglītības praksē.

Kompetenci patstāvīgi, mērķtiecīgi un atbildīgi plānot un īstenot pedagoģisko darbību nodrošina prakses, kā arī studiju kursa “Pirmsskolas pedagoģiskā procesa organizācija un vadība”, kā arī profesionālās specializācijasursos ietvertais saturs.

Studenti un prakses vietas mentors pirms prakses tiek iepazīstināti ar prakses mērķi, veicamajiem uzdevumiem un prakses vērtēšanas kārtību. Konkrēti prakses uzdevumi norādīti studiju kursu aprakstos. Tie paredz studentu līdzdalību, pirmsskolas pedagoģiskā procesa plānošanā un vadīšanā, prakses nobeiguma seminārā, pedagoģisko novērošanu, kā arī savas darbības reflektēšanu un izvērtēšanu, izmantojot teorētiskās zināšanas.

Prakšu mērķu īstenošana nodrošina pāreju no daļēji patstāvīgas profesionālas darbības uz patstāvīgu profesionālu darbību, kā rezultātā tiek pilnveidotas studentu pētnieciskās, pašvērtējuma un pašrefleksijas prasmes, kā arī prasmes analizēt mācību procesu un iegūt pētnieciskos datus kvalifikācijas darba izstrādei. Prakšu uzdevumu īstenošana veicina studentu patstāvību, atbildību un prasmes izmantot iepriekš apgūtās zināšanas pirmsskolas profesionālajā jomā. Tādējādi, veidojot izpratni par profesionālo jomu, gūstot informāciju par pirmsskolas izglītības iestādes darba specifiku, mācību un audzināšanas procesa organizāciju, kā arī veicinot studentu prasmes patstāvīgi izmantot iepriekš apgūtās zināšanas

Prakses ietvaros studenti izstrādā individuālu prakses materiālu portfolio, prezentē to un diskutē, apliecinot iegūto zināšanu lietošanas prasmes profesionālajā darbā un spēju patstāvīgi iegūt, atlasīt, analizēt un kritiski vērtēt informāciju. Pēc prakses paredzēta noslēguma konference, kurā tiek analizēti tās rezultāti, nepieciešamības gadījumā precizēts studiju kursa saturs, tādējādi nodrošinot atgriezenisko saikni (prakses nolikumu skatīt 8.A pielikumā).

Prakses vērtējumu veido:

- prakses aizstāvēšanas vērtējums,
- prakses materiālu vērtējums,
- iestādes izdots studenta darba raksturojums un vērtējums.

Prakses noslēguma seminārā students iepazīstina ar prakses rezultātiem, tos izvērtē prakses vadītājs. Prakses kopējo vērtējumu veido gan prakses vadītāja un mentora izglītības iestādē vērtējums par ikdienas pedagoģiskā procesa plānošanu, vadīšanu un analīzi, gan studenta pašanalīzes un prezentācijas vērtējums noslēguma seminārā. Prakses noslēguma seminārā paredzēta arī studentu pieredzes apmaiņa, kas var būt atbalsts studiju procesā un nozīmīgs aspekts studentu profesionālajai izaugsmei.

7.tabula

Prakšu pēctecība un saturiskā atbilstība studiju saturam (studiju kursu saturam un sasniedzamajiem rezultātiem)

Semestris	Prakse	Prakses mērķis	Prakses sasniedzamie rezultāti	Priekšzināšanas (Studiju kursi)
1. - sem.	Pirmsskolas izglītības prakse (2 KP)	Veicināt izpratni par pirmsskolas izglītības iestādi kā mikrosistēmu - bērnu un pieaugušo mācību, audzināšanas un darba vietu un tās saistību ar citām mikrosistēmām un sabiedrību kopumā.	Zināšanas: Raksturo bērnu attīstību ietekmējošos faktoros un dienas režīma specifiku dažādās vecuma grupās. Izprot pedagoģiskā procesa organizācijas principus dažādās pirmsskolas vecuma grupās. Izprot pirmsskolas izglītības iestādes saistību ar citām mikrosistēmām un sabiedrību	Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Sociāli emocionālā mācīšanās Bērības pedagogija Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati

			<p>kopumā.</p> <p>Prasmes: Definē un prakses laikā īsteno savu individuālo mērķi. Izvēlas metodes informācijas iegūšanai.</p> <p>Kompetence: Spēj izpētīt un analizēt pirmsskolas izglītības iestādes vidi kā mikrosistēmu - bērnu un pieaugušo mācību, audzināšanas un darba vietu. Veic savas pedagoģiskās darbības analīzi un pašvērtējumu</p>	
3. - sem.	<p>Agrīnās bērnības pedagoģiskā prakse (6 KP)</p>	<p>Pilnveidot prasmes vērot, organizēt un vadīt agrīnā pirmsskolas vecuma bērnu aktivitātes dažādos darbības veidos.</p>	<p>Zināšanas: Izprot mācīšanās un audzināšanas procesa specifiku bērnu agrīnajā vecuma grupā. Pārzina pedagoģiski metodisko pieeju pielietošanas specifiku agrīnā pirmsskolas vecuma bērnu darbības vadīšanā. Izprot bērnu adaptācijas procesa specifiku.</p> <p>Prasmes: Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes izveides sekmēšanai. Veic attīstošās vides izpēti un analīzi pirmsskolas izglītības iestādē. Pamatoti veic bērnu attīstības izpēti un analīzi. Organizē individuālo darbu ar bērniem.</p> <p>Kompetence: Analizē bērnu, pedagogu un citu pieaugušo mijiedarbības procesu pirmsskolas izglītības iestādē. Spēj veikt savas pedagoģiskās darbības analīzi un pašvērtējumu.</p>	<p>Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Sociāli emocionālā mācīšanās Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti Pētniecība izglītībā Bērnības pedagoģija Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Sociālās un pilsoniskā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas</p>
4. - sem.	<p>Pirmsskolas skolotāja pedagoģiskā prakse (8 KP)</p>	<p>Īstenot un pilnveidot profesionālo kompetenci pirmsskolas izglītības praksē, organizējot un vadot pedagoģisko procesu</p>	<p>Zināšanas: Izprot plānošanas specifiku bērnu organizētās rotaļnodarbības vadīšanai. Izprot bērnu pedagoģiskā un psiholoģiskā raksturojuma izstrādes principus. Izprot bērnu patstāvīgās darbības īpatnības.</p> <p>Prasmes: Definē savu individuālo prakses mērķi pirmsskolas izglītības skolotāja profesionālās identitātes attīstībai. Integre izglītības saturu</p>	<p>Skolotāja profesionālās darbības pamati Psiholoģija skolotājiem Sociāli emocionālā mācīšanās Iekļaujošā izglītība Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti Pētniecība izglītībā Bērnības pedagoģija Bērna attīstības fizioloģija, higiēna un pirmās palīdzības pamati Rotaļdarbība un starpdisciplināritāte Pirmsskolas pedagoģiskā</p>

			pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Analizēt audzināšanas un mācīšanās procesu pirmsskolas izglītības iestādē. Kompetence: Analizē pedagoģisko vērojumu datus atsevišķa bērna un visas grupas pedagoģiski psiholoģiskā raksturojuma izstrādei. Realizē savu pedagoģiski metodisko pieeju pirmsskolas vecuma bērnu darbības, tematisku pasākumu vadīšanā. Izvirza savas profesionālās darbības pilnveides attīstības turpmākos uzdevumus, veicot pedagoģiskās darbības konstruktīvu pašanalīzi.	procesa organizācija un vadība Valodu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Sociālās un pilsoniskā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Tehnoloģiju mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Dabaszinātņu mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Matemātikas mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas Veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomas saturs un mācīšanās pieejas
--	--	--	---	---

Prakses nodrošināšanā ir iesaistīti LiepU docētāji un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi, metodiķi vai vadītāji.

Prakses vadītāja un mentora sadarbība

Lai pilnveidotu pedagoģiskās un jomas metodikas zināšanas, prasmes un kompetences, studenti prakses laikā saņem individuālu mentora atbalstu pirmsskolas izglītības iestādē un prakses vadītāja atbalstu Liepājas Universitātē.

Mentora pienākumi: (1) koordinēt studentu darbību izglītības iestādē, (2) vērot un analizēt studenta pedagoģisko darbību, (3) sadarboties ar studējošā prakses vadītāju, sniedzot informāciju par pedagoģiskajā procesā novēroto, sniegtajiem ieteikumiem, studenta zināšanām, prasmēm un kompetenci mācību jomu satura realizācijā, kā arī izaugsmes rādītājiem prakses laikā.

Prakses vadītāja pienākumi: (1) konsultē studējošos prakses jautājumos un sniedz atbalstu studentu pedagoģiskās prakses veikšanai, (2) izskata un izvērtē prakses dokumentu kopu, (3) organizē prakses izvērtējuma seminārus un sniedz atgriezenisko saiti.

Pedagoģiskās prakses veiksmīgai norisei īpaša vērība tiek pievērsta pirmsskolas izglītības iestādes un augstskolas; studentu un skolotāju, kā arī studentu savstarpējai sadarbībai. Praktiskie vadītāji sadarbībā ar skolotājiem – mentoriem izstrādā prakšu programmas. Vienlaikus LiepU un izglītības iestādes sadarbība studenta prakses laikā ir potenciāls atbalsts ne tikai studenta, bet arī skolotāju mentoru un prakses vadītāju profesionālajai pilnveidei.

3.4. Studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma

2016. gada Senāta sēdē tika apstiprināta LieU attīstības stratēģija 2016.–2020. gadam. Stratēģijā nodefinēts LiepU virsmērķis – “nodrošināt pētniecībā balstītas, reģionam nepieciešamas, Latvijas un starptautiskā mērogā konkurētspējīgas un kvalitatīvas augstākās profesionālās, akadēmiskās izglītības un mūžizglītības ieguves iespējas, veicinot zināšanās un profesionālajās kompetencēs balstītu tautsaimniecības attīstību un radošas, kultūrorientētas sabiedrības nostiprināšanos”, un noteikti studiju un mūžizglītības attīstības mērķi, zinātniskās darbības, pētniecības un inovāciju attīstības mērķi, cilvēkresursu pārvaldības mērķi, finanšu pārvaldības mērķi un projektu pārvaldības mērķi ar rezultatīvajiem rādītājiem.

Lai nodrošinātu virsmērķa un mērķu izpildi LiepU, ir jāņem vērā ārējās prasības kvalitātes nodrošināšanai un sadarbības partneru un iesaistīto pušu viedoklis. Lai realizētu virsmērķi un mērķus LiepU izmanto attīstības un plānošanas dokumentus un iekšējo kvalitātes vadības sistēmu (turpmāk – KVS), kura ir sertificēta atbilstoši ISO 9001:2009 standartam.

LiepU KVS sistēmā ir izveidotas procedūras, kas reglamentē studiju programmu veidošanu, licencēšanu un akreditāciju. Pamatojoties uz izmaiņām studiju programmu/ virzienu akreditācijā, izstrādāta normatīvo dokumentu bāze (procedūras, noteikumi), kas palīdz ieviest gan jaunus studiju virzienus, gan programmas. Atsevišķas procedūras nosaka gan studiju kursu, gan studiju plānu sagatavošanu, apstiprināšanu un izmaiņu vadību. Ir izveidotas procedūras, kuras reglamentē nodarbību ikgadējo studiju plānu izveidi un to izmaiņu vadību, kā arī nodarbību sarakstu sagatavošanu un izmaiņu vadību.

LiepU KVS sistēmā ir izveidotas procedūras, kas reglamentē studiju procesu – uzņemšanu, studiju gaitu, prakses, apmaiņas ERASMUS+ studiju iespējas, gala/valsts pārbaudījumus, kas ir ievērotas, izstrādājot 1. līmeņa studiju programmu „Pirmsskolas skolotājs”. Šajā nolūkā ir izveidotas procedūras mācībspēku novērtēšanai, studentu vispārējās apmierinātības aptauja, absolventu un darba devēju viedokļu noskaidrošanai.

Lai nodrošinātu studiju programmas pilnveides iespējas atbilstoši izglītības zinātņu aktualitātēm, sabiedrības pieprasījumam, balstoties uz EFQM modeli, ir izmantota augstākās izglītības kvalitātes pilnveides metode. Šī metode ļauj konstatēt kvalitātes rādītājus dažādos izglītības organizācijas līmeņos. Modelī ietilpst 9 kritēriji (līdervadība, politika un stratēģija, cilvēkvadība, resursi, procesu vadība, klientu apmierinātība, cilvēku apmierinātība, ietekme uz sabiedrību, rezultāti) ir izstrādāti 5 attīstības stadijās. Studiju programmas kvalitātes izvērtēšana atklāj, ka studiju programma atrodas 4. stadijā – ķēdē orientētā. Programmas satura un organizācijas pilnveide tiek vērsta uz 5. stadijas – visaptverošā kvalitāte – īstenošanu.

Sistēmā ir aprakstītas arī procedūras, kuras nodrošina atbalstu studiju procesa nodrošināšanai – personāla vadība, finanšu vadība, IT, bibliotēkas un saimniecisko resursu vadība, dokumentu vadība, projektu vadība, informācijas aprites un sabiedrības informēšanas vadība, kā zinātnes un pētniecības vadības procesi.

Nolikumu, noteikumu un citu normatīvo dokumentu izstrādē un to izpildes kontrolē aktīva ir LiepU Studentu padomes izvirzīto pārstāvju darbība. Studenti darbojas šādās LiepU institūcijās: LiepU Satversmes sapulcē, LiepU Senātā, Fakultāšu domēs, Studiju padomē, Zinātnes padomē, Bibliotēkas padomē, Stipendiju piešķiršanas komisijā, LiepU Senāta stipendijas piešķiršanas komisijā, Kredītu piešķiršanas komisijā, Studiju programmu Padomēs.

3.5. Ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas pilnveidē

Atsaucoties uz kopīgajām tendencēm Latvijas attīstības plānošanas dokumentos un Eiropā skolotāju izglītošanā¹⁹ un izvērtējot LiepU studiju virzienā realizētās studiju programmas, pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības studiju programma tiek pilnveidota atbilstoši attīstības tendencēm zinātnē un praksē, tādējādi paplašinot absolventu nodarbinātību un konkurētspēju darba tirgū, kā arī nodrošinot reģionālās vajadzības.

LiepU ir noslēgts abpusējs līgums ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi (attiecībā uz visām savā pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm), kas ļauj realizēt pedagoģiskās prakses visās Liepājas pilsētas pirmsskolas un vispārizglītojošajās mācību iestādēs.

Izveidota sadarbība ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi (attiecībā uz visām savā pārraudzībā esošajām izglītības iestādēm) – par pedagogu aizvietošanas un brīvprātīgā darba dienestu. Pedagogu aizvietošanas un studentu brīvprātīgā darba dienests ir LiepU pedagoģisko, un citu programmu studējošo brīvprātīgs darbs ar mērķi nodrošināt pedagogu aizvietošanu un/vai darbojoties kā skolotāju palīgiem Liepājas pilsētas izglītības iestādēs pēc Izglītības pārvaldes pieprasījuma. Tādējādi studentiem tiek nodrošināta iespēja pilnveidot savas profesionālās kompetences un izprast brīvprātīgā darba būtību un nozīmi.

Papildus tam, ir noslēgti līgumi ar Liepājas Kristīgo Pirmsskolas izglītības iestādi, Durbes Pirmsskolas izglītības iestādi ‘Ābolītis’, Medzes Pirmsskolas izglītības iestādi ‘Čiekuriņš’

¹⁹ Eiropas Kopienų komisijas paziņojums „Par skolotāju kvalitātes uzlabošanu”, Briselē, 3.8.2007.

Studiju programmas pilnveidei tiks izmantoti studējošo un darba devēju aptaujas dati, ko nosaka LiepU Kvalitātes vadības sistēmas procedūras: VS-1-I Studentu vispārējās apmierinātības mērīšana, VS-1-II Darba devēju apmierinātības mērīšana, VS-1-III Absolventu apmierinātības mērīšana. Darba devējiem būs iespējas novērot un novērtēt studentu profesionālo kompetenci un programmas resursu atbilstību izvirzītajiem mērķiem praksē laikā. Potenciālie darba devēji ir plānoti iesaistīt Valsts pārbaudījumu komisijas darbā, sniedzot atgriezenisko saikni par studiju programmas resursu iespējām un kvalitāti, topošo skolotāju zināšanu, prasmju un kompetences atbilstību darba tirgus prasībām, prasmi saistīt un saskatīt teorijas un prakses vienotību, kā arī izmantot dažādas darba metodes.

Darba devēju nodomu līgumi (apliecinājumi) par studējošo prakses nodrošināšanu pievienoti 10. pielikumā.

Studiju programma nodrošinās kvalificētu speciālistu ieplūšanu pirmsskolas izglītības sistēmā. Pateicoties tam, darba devējiem būs iespējams pieņemt darbā pirmsskolas skolotājus, kas ir ieguvuši profesionālajai darbībai nepieciešamās prasmes un zināšanas pedagoģiskajā praksē salīdzinoši īsā studiju laikā. Izveidotā studiju programma dos iespēju arī studiju laikā pilnveidot tās prasmes un zināšanas, kuras iepriekš absolventi nostiprināja, veicot aktīvu profesionālo darbību izglītības jomā.

Liepājas Universitātes “Nolikums par gala pārbaudījumiem, valsts pārbaudījumiem un valsts noslēguma pārbaudījumiem” (apstiprināts LiepU Senāta 2014. gada 15. decembra sēdē, protokols Nr. 4, grozījumi LiepU Senāta 2016. gada 25. aprīļa sēdē, protokols Nr. 9, grozījumi LiepU Senāta 2016. gada 25. aprīļa sēdē, protokols Nr. 9) paredz komisiju profesionālās augstākās izglītības bakalaura, maģistra un profesionālās augstākās izglītības studiju programmās piecu cilvēku sastāvā (vadītājs un četri locekļi, no kuriem viens ir sekretārs). Komisijas vadītājs un vismaz puse no Komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji.

IV. Mācībspēki

4.1. Mācībspēku atlases kritēriji

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto docētāju personāla kvalitatīvais sastāvs atbilst Augstskolu likumam un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 141. Studiju programmas realizācijā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanas nosacījumiem, kā arī normatīvo aktu prasībām izglītības jomā. Mācībspēki ir profesionāli savā zinātnes nozarē, kas apliecinājuši savu kompetenci nozares pētniecībā un e-vides izmantošanā studiju procesā, kā arī piedalījušies starptautiskos projektos un izstrādājuši mācību līdzekļus un materiālus. Nepieciešamību ne tikai pēc zinātniskiem mācībspēkiem, kas seko līdzi jaunākajām aktualitātēm teorijā, bet arī pēc jomas praktiķiem, kas orientējas pirmsskolas aktuālajos jautājumos gan iestādes, gan valsts mērogā, pamato darba vidē balstītas studijas.

Studiju programmas īstenošanā ir iesaistīti profesionāli savā specialitātē, ar praktiskā darba pieredzi attiecīgajā jomā – galvenokārt, tajos studijuursos, kas saistīti ar mācību jomu saturu un metodikām, praksēm, specifiskiem nozares kursiem.

Studiju programmas akadēmiskā personāla nodrošināšanā ir noteikta orientācija uz inovācijām pirmsskolas izglītības jomā, teorijas un prakses sasaisti.

Akadēmiskais personāls tiek komplektēts atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem: 1) vismaz 2 starptautiskas publikācijas pēdējo 6 gadu laikā nozarē, uz kuru attiecas īstenojamais studiju kurss, angļu valodas zināšanas (akadēmiskā personāla piesaistei); 2) vismaz maģistra grāds, profesionālā darba pieredze nozarē (nozares profesionāļu piesaistei).

Studiju programmas viens no nozīmīgākajiem kvalitātes nodrošināšanas faktoriem ir mācībspēki, kuri ir augsti kvalificēti speciālisti attiecīgo zinātņu nozaru, tostarp arī izglītības zinātņu teorētisko nostādņu jautājumos, kā arī praktiķi, kuri arī līdz šim iesaistījušies profesionālās maģistra un otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmās. Mācībspēki, kas ir strādājuši ar topošajiem skolotājiem un esošo skolotāju tālākizglītībā, sekmīgi spēj sabalansēt teorētiskos un praktiskos jautājumus, akcentējot zināšanas, kas nepieciešamas skolotājiem profesionālajā darbībā.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un inovatīvu studiju programmas īstenošanu, nozīmīgi, lai studiju kursus vadītu kvalificēti, zinātniski un metodiski sagatavoti docētāji, noteiktās studiju jomas speciālisti, kuri savā darbā izmanto mūsdienīgas pieejas.

Kā obligātie mācībspēku atlases kritēriji ir:

- 1) mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām;
- 2) zinātniskās pētniecības virziens/intereses atbilst studiju programmas/kursa saturam;
- 3) atbilstošas valsts valodas un svešvalodu zināšanas.

Informācija par šiem kritērijiem apkopota 11. A. un 11. B pielikumā.

Tāpat studiju programmas realizācijā iesaistāmo mācībspēku radošajai un zinātniskajai biogrāfijai jāapliecina vismaz viena turpmāk minētā papildu kritērija izpilde:

- 1) profesionālā pilnveide augstskolu didaktikas /mācību metodikas jomā;
- 2) praktiska pieredze darbā skolā (vai citā izglītības iestādē);
- 3) zinātniskā/ praktiskā pieredze skolas pedagogijā, iekļaujošajā izglītībā,;
- 4) piedalīšanās konferencēs, pētnieciskajos projektos;
- 5) dalība Eiropas Sociālā fonda projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā”;
- 6) radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā.

Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla nodrošināšanā ir nepieciešama izteikta orientācija uz inovācijām izglītības jomā, teorijas un prakses sasaistes nodrošināšanu, atbalstu darba vidē balstītai skolotāju izglītībai, lai efektīvi rosinātu pirmsskolas skolotāja profesionālās kompetences apguvi studiju procesā.

Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku atbilstības rādītāji norādītajiem izvēles kritērijiem apkopoti 8. tabulā (precizējoša informācija atrodama mācībspēku biogrāfijās, skatīt 11.A pielikumu).

8.tabula

Iesaistāmo mācībspēku atbilstība norādītajiem izvēles kritērijiem

Nr.	Vārds Uzvārds	Grāds un/ vai profesionālā kvalifikācija	Amats	Profesionālā pilnveide augstskolu didaktikas /mācību metodikas jomā	Praktiskā pieredze	Zinātniskā/praktiskā pieredze pirmsskolas pedagogijā/ iekļaujošajā izglītībā u.c.	Piedalīšanās konferencēs, pētnieciskos projektos	Darība projektā “ Kompetenču pieeja mācību saturā”	Radošā darbība mākslinieciskās jaunrades jomā
1.	Aiga Mackeviča	PhD	viesdocente			X	X		
2.	Alida Samuseviča	Dr. paed.	profesore			X	X		
3.	Ance Elstiņa	Mg. sc. educ.	asistente		X		X		
4.	Ārija Kolosova	Dr. hist.	docente			X	X		
5.	Dina Berloviene	Mg.sc. educ.	lektore			X	X		
6.	Dina Bethere	Dr. paed.	profesore	x	x	X	X	x	
7.	Gundega Tomele	Mg. sc. educ.	lektore		X	X	X		
8.	Helēna Vecenāne	Dr. paed.	asociētā profesore		X	X	X		
9.	Ilze Miķelsone	Dr. paed.	profesore	x		X	X	x	
10.	Inta Kulberga	Dr. sc. admin.	docente			X	X		
11.	Irina Strazdiņa	Dr. psych.	docente			X	X		
12.	Jana Grava	Dr. paed.	asociētā profesore	x		X	X	x	
13.	Kristīne Ūtrupa	Mg. sc. educ.	asistente		X	X	X	X	
14.	Lāsma Latšone	Dr. phil.	docente			X	X		
15.	Lāsma Ulmane-Ozoliņa	Dr. paed.	docente			X	X	x	
16.	Lelde Kaupuža	Mg. art.	lektore		X				X
17.	Linda Pavītola	Dr. paed.	profesore	x		X	X		
18.	Svetlana Lanka	Mg. sc. educ.	lektore			X	X		

19.	Uldis Zupa	Profesio nālais maģistra grāds vadības zinībās sabiedrīb as vadībā	lektors		X		X		
20.	Vineta Pole	Mg. sc. educ.	lektore	X	X	X	X	X	

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Studiju virzienā strādājošo docētāju kvalitatīvais sastāvs atbilst Augstskolu likumam un Ministru kabineta prasībām Nr. 512. Studiju virziena realizācijā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanas nosacījumiem, kā arī normatīvo aktu prasībām izglītības jomā. Mācībspēki ir profesionāļi savā zinātnes nozarē, kas apliecinājuši savu kompetenci nozares pētniecībā un e-vides izmantošanā studiju procesā, kā arī piedalījušies starptautiskos projektos un izstrādājuši mācību līdzekļus un materiālus. Studiju programmas īstenošanā ir piesaistīti arī profesionāļi savā specialitātē ar praktiskā darba pieredzi attiecīgajā jomā - galvenokārt tajos studijuursos, kas saistīti ar mācību priekšmetu metodikām un pedagoģisko praksi.

Studiju programmas akadēmiskā personāla raksturojums: kopējais mācībspēku skaits 20, no tiem 12 ir ar doktora grādu. Ar doktora grādu no ievēlētajiem – 11, no neievēlētajiem – 1.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais personāls uzskaitīts 11. pielikumā, norādot mācībspēka zinātnisko grādu un/ vai profesionālo kvalifikāciju, amatu, īstenotos studiju kursus, modulus (skatīt 11. pielikumu).

4.3. Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana

Akadēmiskā personāla zinātniskās un radošās darbības rezultāti ir atbilstoši MK Studiju programmu licencēšanas noteikumiem Nr. 795 (2018. gada 11. decembrī (prot. Nr. 59 59. §), attiecībā uz nepieciešamajiem kvalitatīvajiem rādītājiem studiju virzienam piesaistītajam akadēmiskajam personālam. 11. pielikumā ir pievienots mācībspēku zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos, izdotie mācību līdzekļi, pētniecības projekti un mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts, kas raksturo studiju virzienā iesaistītā akadēmiskā personāla profesionālo kompetenci docējamo studiju kursu nodrošināšanā. Tā kā studiju programmas realizācijā ir iesaistītas vairākas LiepU fakultātes, tad arī zinātniskās pētījuma jomas ir plaša spektra, piem., māksla, humanitārās zinātnes, matemātika, informātika, dabaszinātnes, kā arī sociālās zinātnes. Zinātniskos pētījumus augsti vērtētās datu bāzēs Web of Science un SCOPUS ir publicējuši gan LiepU pētnieki, gan akadēmiskā personāla pārstāvji, piem., I. Miķelsone, L. Pavītola, L. Latsone, D. Bethere, J. Grava, V.Pole, H.Vecenāne, u.c.

Mācībspēku profesionālās kvalifikācijas pilnveide ir atbilstoša LiepU kvalitātes vadības sistēmas normatīviem un kritērijiem, kurus pārbauda un sniedz atgriezenisko saiti studiju virziena vadītājs, programmas direktors un studiju virziena padome.

Docētāju darba kvalitātes monitoringam izmantotie kritēriji:

- studentu vērtējums (LiepU KVS anketa);
- mācībspēku pašvērtējums (LiepU KVS anketa);
- studiju praksi izvērtējuma rādītāji (KVS prakses izvērtējuma anketa);
- rezultatīva iesaistīšanās didaktiskās kompetences pilnveides pasākumos t.sk. didaktisko semināru sagatavošana, studiju nodarbību hospitācijas, piedalīšanās mūžizglītībā u.c..

Studiju virzienam piesaistītajiem jomas profesionāliem visiem ir darba pieredze profesionālās darbības jomā, kas atbilst kritērijiem (MK noteikumi Nr. 795).

Mācībspēku zinātniskās un pedagoģiskās darbības kvalitātes pilnveidei 2018. gadā tika izstrādāti trīs vidēja termiņa plānošanas dokumenti, kas vērsti uz LiepU cilvēkresursu attīstību.

LiepU mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana notiek saskaņā ar LiepU akadēmiskā personāla attīstības pasākumu plānu 2018.–2022. gadam²⁰ (apstiprināts 17.05.2018., grozījumi izdarīti 26.09.2018.). Plāns saistīts ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda Eiropas Sociālā fonda un Eiropas reģionālā attīstības fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” projektiem:

- 8.2.1.0/18/I/002 „Studiju programmu fragmentācijas samazināšana LiepU, specifiskā atbalsta mērķis: samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu;
- 8.2.2.0/18/I/003 „Liepājas Universitātes akadēmiskā personāla pilnveide stratēģiskās specializācijas jomās – logopēdija, pirmsskolas izglītība un sākumizglītība”, specifiskā atbalsta mērķis: stiprināt augstākās izglītības iestāžu akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās”;
- 8.2.3.0/18/A/017. „Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē”, specifiskā atbalsta mērķis: nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības iestādēs.

Kvalifikācijas paaugstināšana plānota šādos virzienos:

1. Akadēmiskā personāla stažēšanās ar mērķi pilnveidot akadēmiskā personāla kvalifikāciju sadarbībā ar komersantiem Latvijā un izglītības iestādēm Baltijas valstīs. Akadēmiskā personāla stažēšanās laikā veicamās darbības plānots sasaistīt ar docējamā studiju kursa tematiku. No uzņēmumiem/ iestādēm, kas plānoti stažēšanās īstenošanai, prioritāri ir uzņēmumi un iestādes, kuru darbība ietver inovācijas, pētniecību un tehnoloģiju attīstību. Izvēlētie uzņēmumi / iestādes ir sadarbībai atvērti, ar lokālu un starptautisku pieredzi, un mērķi būt atpazītiem nozarē reģionā, Baltijā un plašākā kontekstā pasaulē. Izglītības iestāžu izvēlē, kurās plānots stažēties, galvenā uzmanība ir pievērsta iespējai īstenot stratēģiskās specializācijas jomu vajadzības. Tā kā 2016. gadā Baltijas Asamblejas sesijā pieņemtā Baltijas valstu rezolūcija paredz intensificēt visu trīs Baltijas valstu sadarbību, tad akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumi plānoti Latvijas, Lietuvas un Igaunijas izglītības iestādēs un sadarbība tiks balstīta partnerībā un principā – mācīšanās darot un darot mācīties, paredzot docētāju aktīvu līdzdarbošanos.
2. Akadēmiskā personāla mobilitātes pasākumi kvalifikācijas paaugstināšanai tiek realizēti Erasmus+ mobilitātes un projektu ietvaros. LiepU paredz katru gadu 13–15 docētāju mobilitātes.
3. Akadēmiskā personāla kompetenču pilnveide, kas virzīta uz LiepU pamatdarbību nodrošināšanu – kvalitatīvu studiju saturu, zinātniskos pētījumus vai mākslinieciskās jaunrades darbības īstenošanu. Akadēmiskā personāla kompetenču pilnveide notiek saskaņā ar Zinātniskās institūcijas “Liepājas Universitāte” zinātniskās darbības stratēģiju 2015.–2020. gadam²¹ un LiepU nolikumu “Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos”, kas nosaka prasības akadēmiskā amata pretendentiem²² un apliecina akadēmiskās un profesionālās kvalifikācijas atbilstību zinātnes un mākslas nozares prasībām kā studiju, tā pētniecības darbam.

²⁰ <https://kvs.liepu.lv/datnes.php?mape=/Ieksheeje%20mormatiivie%20dokumenti/Projekti/Akademiska%20un%20vadibas%20personala%20macibu%20plani/&checksum=f6ac6c9dc77fea9950e0214f44b9ebae4ae1ac5>

²¹ https://www.liepu.lv/uploads/files/LiepU%20Zinatiskas%20darbibas%20strategija_2015_2020.pdf

²² <https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi>

Lai stiprinātu un attīstītu esošo akadēmisko personālu, papildus esošajām akadēmiskā personāla kompetencēm, bez stažēšanās un mobilitātes pasākumu laikā gūtām zināšanām un praktiskām iemaņām, LiepU akadēmiskā personāla attīstības pasākumu plāna 2018.–2022.gadam ietvaros paredzēts papildus mācību plāns profesionālo kompetenču pilnveidei, gūto zināšanu un prasmju integrēšanai LiepU studiju procesā. Plāns ietver: 1) angļu valodas mācības; 2) specializētās mācības akadēmiskā personāla līderības, sadarbības prasmei ar industriju attīstīšanai un pilnveidei. Esošā izglītība un kompetence tiek papildināta praksē, kā arī apmeklējot kursus, seminārus, konferences, kongresus, forumus, iesaistoties Erasmus+ mobilitātes pasākumos u. c. pieredzes apmaiņas pasākumos.

LiepU Cilvēkresursu attīstības plāns 2018.–2023. gadam²³ paredz īstenot akadēmiskā personāla pedagogiskās meistarības pilnveidi augstskolas didaktikā (10 docētāji - gadā).

---

²³ <https://kvs.liepu.lv/datnes.php?mape=/Iekshejie%20mormatiivie%20dokumenti/Projekti/Akademiska%20un%20vadibas%20personala%20macibu%20plani/&checksum=0079587264f922da8515fc92bf666f097ed022ec>

V. Pielikumu saraksts

Pielikums	Pielikuma Nr.
I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	
Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu vai koledžu studiju programmām	1. pielikums
II. Resursi un nodrošinājums	
Studiju programmas atbilstība kopīgajai studiju programmai noteiktajām prasībām (Augstskolu likuma 55. ¹ pants) (ja piemērojams)	2. pielikums Nav attiecināms.
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	
Studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums	3. pielikums
Studiju programmas atbilstība profesiju standartam (ja piemērojams)	4. pielikums
Doktora studiju programmas atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtējums	5. pielikums Nav attiecināms.
Studiju programmas plānojums visām paredzētajām studiju programmas īstenošanas formām	6. pielikums
Studiju kursu, moduļu apraksti (kārtot secīgi pēc studiju plānojuma) (Pielikumā obligāti iekļaujamās informācijas saraksts)	7. pielikums
Studiju kursu, moduļu kartējums	8. pielikums
Studiju prakses nolikums (ja piemērojams) Līguma paraugs ar prakses vietu par studenta prakses īstenošanu	8.A pielikums
Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem	9. pielikums
Darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu (ja piemērojams)	10. pielikums
Darba devēju un profesionālo organizāciju atsauksmes un starptautiskās sadarbības līgumi	10.A pielikums
IV. Mācībspēki	
Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts	11. pielikums
Mācībspēku biogrāfijas (<i>Curriculum Vitae</i>) Europass formātā	11. A pielikums
Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos vai pētniecības un mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts	11. B pielikums
Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām <u>Pievienotā informācija pēc 12. pielikumā noteiktā saraksta:</u>	12. pielikums
LiepU Senāta lēmums par studiju programmas izveidi	12. A pielikums
Līgumi ar citām akreditētām augstskolām par studējošo iespējām turpināt izglītības ieguvu citā augstskolā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	12. B pielikums
Apliecinājums, ka LiepU garantē studējošajiem zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma LiepU rīcības dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	12. C pielikums
Studiju līguma paraugs	12. D pielikums
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	12. E pielikums
LiepU nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu	12. F pielikums